

Ἄρ. 3
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Γρόσια 25
Δραχμὲς 2

Καὶ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

Σαὐτὸ τὸ φύλλο ἐημοσιεύουν οἱ κ. κ.

Α. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ, ΘΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ, Δ. ΣΑΡΡΟΣ,
Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ, Ν. ΒΕΛΜΟΣ,
ΣΤ. ΣΤΑΘΗΣ, Α. ΜΑΜΜΕΛΗΣ,
Μ. ΜΑΓΚΑΚΗΣ, Β... κτλ.

ΠΟΛΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΣΤΙΑ

1920

ΖΩΗ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΜΕΤΟΧΙΚΟ)

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΕΘΕ ΜΗΝΑ

Διευθυντής ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ. Ταμίας ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΓΑΛΑΤΑ ΟΥΖΟΥΝ ΧΑΝ 6.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για ένα χρόνο Δίρες 2½

Για έξη μήνες » 1½

Περιοδικά που λαβαίνουμε ταχτικά:

Ο ΝΟΥΜΑΣ — Όδός Σοφοκλέους 3, Αθήναι..

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ — Αλεξάνδρεια.

Λάβαμε και τ' ακόλουθα βιβλία για τὰ ὅποια θὰ μιλήσουμε στὰ ἐρχόμενα φυλλάδια:

Τὰ Δωδεκατετράστιχα τοῦ Κ. Παλαμά — Ἐκδοσις Γραμμάτων

Τὸ Κοινωνικὸ μας πρόβλημα τοῦ Γ. Σκληροῦ »»

Ἡ Φιλοσοφία τοῦ Πολέμου καὶ τῆς Εἰρήνης »» »»

Ἡστοαγίες τοῦ Κώστα Οὐράνη.

Τὸ Τραγούδι τοῦ Καμπούρη τοῦ Βασίλη Ρώτα.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ * * *

* * * ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΛΟΤΟΜΩΝ

Αὐγή. Τρεῖς Λοτόμοι βαδίζουν πρὸς τὸ δάσος νὰ κόψουν ξύλα γιὰ τὰ κερὰβια τοῦ Ρήγα. Ἀκούεται μιὰ φωνὴ ἀπὸ μακριά.

Παιδί μου, μὴν ὀλαργευτεῖς στὰ πλανερά τὰ δάσα,
μὴ μπλέξεις στου βαριόησκιους ποὺ πνίγουν σὰ βραχνάδες.
Στὸ κάμα τοῦ μεσημεριοῦ σὴν πιεῖς νερὸ ἀπ' τ' αὐλάκι,
πρὶν πέσεις κι ἀποκοιμηθεῖς στὴ ρίζα ἐνὸς πλατάνου,
θὰ σοῦ κεράσουν οἱ Ξωθιὲς τῆς φυλλωσιᾶς τὰ εἶγη,
τραβώντας σε στὸ ἀπόνειρο καὶ γλυτωμὸ δὲ θάχεις.

Οἱ Λοτόμοι περπατώντας φτάνουν σ' ἓνα λόφο ἀπ' ὅπου ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πέρα πλαγιὰ ἓνα δάσο πυκνοφούντωτο.

Ἄ Α'. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Μου φαίνεται πολὺ περίεργο, πῶς αὐτὸ τὸ δάσος νά'ναι τόσο κοντὰ καὶ νὰ μὴν τὸ ξέρουμε;

Ἄ Β'. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Κι ἐμῶς ἐνῶ τόσο γρήγορα φτάσαμε, λέω, πῶς περπατάω χρόνια, σὰν σὲ ὄνειρο, τόσο πολὺ ἔχω ξεχάσει τὸ χρόνο ποὺ κινήσαμε ἀπ' τὴν πολιτεία.

Ἄ Γ'. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Ἄς εἶναι, τὸ δάσος εἶναι πυκνοφούντωτο καὶ τὰ δέντρα του πανύψηλα.

Ἄ Β'. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Ἦθελα νὰ ἦμουν βέβαιος ἂν δὲν κοιμηθήκαμε καμιά βραδιὰν ἔξω. Θὰ μᾶς γελᾶει κάπιο ξωτικὸ κι ἂν δὲν πιάσω τὰ κορμιά τῶν δέντρων δὲν θὰ τὸ πιστέψω.

Ἄ Α'. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Οἱ σκιὲς τους μοιάζουν σάρκινες, ἔχουν κάτι πυχτότερο ἀπὸ τὸν κορμὸ.

Ἄ Γ'. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Ἐγὼ πάντα λάτρεψα τὰ δέντρα. Στὰ δέντρα εἶναι δλάκαιρη ἡ ζωὴ μου. Ἀλήθεια! εἶναι μεγαλόπρεπη ἡ ἱστορία τοῦ θανάτου ἐνὸς δέντρου. Ἀπὸ τὴν αὐγὴ τὸ πελεκᾶς κι ἀρχίζουν τὰ πευλιὰ γὰ κελαιδοῦν τὴ χάρη τῆς ζωῆς. Ὁ Ἥλιος μαλαματόνει τις κορφὲς καὶ τὰ τρεχάμενα νερὰ σοῦ λένε μυστικὲς κουβέντες. Πολλὲς φορές ξεχάστηκα στὰ περασμένα, ἐνῶ ἄφηνα τὸ πελέκι νὰ πέφτει στὸ βόγγο τοῦ δέντρου.

Κι ὅταν τὸ ρίξεις κάτω τὸ δέντρο κι ἀρχίζεις νὰ τὸ πελεκᾶς ἀπὸ τὰ πράσινα κλαδιά, ποὺ φωλιάζαν τὰ κλωνομουρμουρίσματα, καὶ τὸ ξεκάμεις ἀπ' ὅτι ὄνειρωνε ἡχερὰ τὸ ἄδρὸ κορμί του, τότες σοῦ κυλιέται σύγχωρο καὶ γλυτωμένο ἀπ' τὰ μάγια τῶν Βουνοκεράδων, ἔτοιμο νὰ πλέξει πρῶμα στὸ γιαλὸ· χαρὰ καὶ παιχνίδι τῶν Γοργόνων.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Πόσο πιδ ὁμορφα ἀπ’ τὸν ἄνθρωπο εἶναι τὰ δέντρα! Κρατοῦν τὸ παρθένιασμα μιᾶς ὁμορφάδας παλαικῆς κι ἀγέραστης κι ὅταν εἶμαι ἀνάμεσό τους ἀγγίζουσι τὴ ψυχὴ μου με τὴν ὁμορφιά τους κι αἰσθάνουμαι στὸν ἑαυτό μου κάτι ποὺ ψηλόνει, κάτι ποὺ ξενακαιοιουργιόνει.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Εἶναι τόσο ἀνώτερη ἀπὸ τὴ ζωὴ μας, δὲ μιλοῦν γιὰ νὰ δειάσουν, ὀλοένα καὶ μαζέδουσι τοὺς στοχασμούς τους πυκνονοτάς τους καὶ πρέπει νὰ περάσεις χρόνια στὴ σιωπὴ τους, στὴ σφίγγινη στάση τους, γιὰ νὰ νιώσεις τοὺς βαθιοὺς ψιθυρισμούς τους. Γι’ αὐτὸ τὰ σέβουμαι.

‘Όταν ἀκούω κάποια κρυφὰ μέσα μου, ποὺ μόλις στὶς πλέον γαληνότερες στιγμὲς μου μαντέδω, μοῦ κάμουν νὰ πιστέψω ὅτι μιὰ μέρα ἔμουν δέντρο κἔσυρα στὴν τωρινὴ ζωὴ μου τὸν καημὸ τοῦ ἀκατανόητου.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Στοὺς μυστηριακοὺς ψιθυρισμοὺς τῶν δέντρων βρῖσκειται ἀκόμα ἢ θαμπὴ ἔκφραση πρὶν γίνει ἀνθρωπολαλιά, ἢ μαγικὴ κουβέντα τοῦ ὄνειρου με τὴν λαχτάρα τῆς ἔκφρασης. Σὰ λαλιὰ κάποιας παμπάλαιας γενιᾶς προϊστορικῆς, ποὺ ἔκφράζονταν χωρὶς κουβέντα, σιγοτραγουδώντας.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Στὰ δέντρα νιώθω τὴν πρωτόγονη ἐποχὴ ποὺ ἡ ψυχὴ μας ἔγνεφε, θρηνοῦσε, μιλοῦσε με τὰ κλαδοφύλλα. Καὶ τόσο χάνομαι κάποτε σ’ αὐτὲς τίς δεντροσκεφές κι ἀναδεύονται με τὴ ζωὴ μου, ποὺ βλέπω μαλιὰ νὰ θρηνοῦν, χεράκια νὰ κλαίνε σ’ ἕνα ἀνεξήγητο, ἀπολησμονημένο παμπάλαιο κληρονομικὸ θρήνο.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Ἐχουν τὰ δέντρα καθένα καὶ τὸ σκοπὸ του, τὸν ἰδιαίτερο ἀχό. ‘Όταν αἰσθάνομαι κάποια ἀγῆ τᾶφτιά μου ἀλαφρωμένα ἀπ’ τῆς πολιτείας τῆ βοή, ξεναπαρθενιασμένα, τότες γρικῶ ὀλοκάθαρα τὸν ἰδιαίτερον ἀχό κάθε φυλλωσιᾶς.

Μέσα ἀπ’ τὰ πλήθια δέντρα βγαίνουν οἱ διάφοροι ἀχοὶ ποὺ σμίγοντας στὸ ἀγέρι φακιάνουν τὴ σύμφωνη ἀρμονία πλήθιων ὀργάνων.

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Στὰ δέντρα βλέπω τὴν εὐγενικὰ ζωὴ ποὺ πέρασε. Στὰ δέντρα τὴν παραμυθιακὴ ζωὴ νιώθω. Τὸ ἀρχοντικὸ πλατάνι τὸ ἀθάνατο, μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι τὸ ἴδιο ποὺ ἔκρυψε στὴν κουφάλα του τὸν ἀνδρειωμένο. Ἡ δρὺ ψηλότερα ἀπὸ τᾶλλα, σὰν βασιλοπούλα στὸ θρόνο κεντὰ με τὰ δάχτυλά της τὰ μασουρωτά, ποὺ φοροῦν ὄλα μαλαματένιες δαχτυλίτρες. Τὸ ἐδλαβιτικὸ ἔλατο, σὰν προσευχὴ τοῦ δάσου ψηλόνει πρὸς τὸν οὐρανὸ μιὰ ψυχικὴ κορφὴ.—Κ’ ἢ λεύκα σὰν ἀρχοντοπούλα φρωώντας λευκὰ γάντια, χεροκροτεῖ τὸ δρᾶμα τῆς Φύσης.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Πρέπει νὰ παραμονέψεις καλὰ τὸ δέντρο γιὰ νὰ βρεις ἀλαφρὸ τὸν ἦσκιό του, μὴ σὲ λαδώσει. Ἐγὼ κάθε δέντρο ποὺ θὰ κίψω σκύδω καὶ τὸ γυρεύω συχώρεση, ὅπως οἱ τζελάτες τοὺς καταδικασμένους βασιλιάδες.

‘Όταν κοιτάζω ἔξτρα σὲ κάποια καλοκαιρινὴ βραδιά, λογαριάζω πόσα πέφτουν καὶ λέω τόσα εἶναι ποὺ θὰ πέσουν αὐριο δέντρα. Ἐφῆς ἔβλεπα

τὸν οὐρανὸ καὶ μοῦ φαίνονταν σὰ νάβρεχε ἄστρα. Σφάλιξα τὰ μάτια μου κ’ ἔμουν πάλι πλημμυρισμένος ἀπὸ φῶς.

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Πόσο εἶναι μεγάλα. Μεγαλόνουν ὀλοένα, με φαίνεται πὼς θὰ πεταχτοῦν στὶς ἀγκάλες τοῦ οὐρανοῦ!

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Λένε πὼς κάποιες ἀνθρώπινες ζωὲς ρουφοῦν ὅταν μεγαλόνουν ἔτσι ἀφύσικα, σὰν ἦτκιοι βραδινί.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Ἐγὼ λέω νὰ μὴν ἀγγίζουμε αὐτὸ τὸ δάσος· κάτι μαγικὸ μοῦ μυρίζει. Εἶναι φῶς φανερό. Ἄλλοίμονο καμιὰ νυχτιὰ ἂν θὰ βρισκόμουν παραστρατημένος ἐδῶ.

(τραγουδεῖ)

Φλίς-φλίς, τίς μεσανύχτιες ὥρες,
 με κυνηγοῦν οἱ Δεντροκόρες.
 Τῆς ρεματιᾶς περνοῦν τὰ ρεῖθρα.
 —Μὴν εἶναι θρόισμα ὅπ’ τὴ σκλήθρα;—
 Ἄκούω κουβέντες πλάι στὰ ρεῖκια
 κι ἀγέρα σκόνουν τὰ χαλίγια.
 Μιὰ ἀλαφιασμένη μοῦλα ἐβόγγα
 τρέχοντας νάβγει ἀπὸ τὰ λόγγα.
 Κάτι ἔλεαν στοῦ ὄχτου τὰ κοχύλια,
 μ’ ἀγγίξαν με τ’ ἀκροδαχτυλία
 φλίς-φλίς, τίς μεσανύχτιες ὥρες,
 κάτι μοῦ λέν οἱ Δεντροκόρες!

Φλίς, φλίς, θὰ σέρνονται ὥρες-ὥρες,
 ὡς τὴν αὐλὴ μου, οἱ Δεντροκόρες.
 Ἄκούω συρτὸ κάπιο πασοῦμι,
 κι ἂν βγῶ, με γαργαλαίει μιὰ χνούμη.
 Κ’ ἐκεῖ φαντάζει κάπιο ρίφι
 ποὺ τ’ ἀκροδάχτυλά μου γλύφει.
 Νὰ τὸ τσακόσω με ζουνάρι
 σὰν κάμω ὁ ἀγέρας θὰ τὸ πάρει.
 Κι ἂν τ’ ἀκλουθῶ, σὲ πιά πάει μέρη,
 παροστρατῶ γιὰ ποῦ; Πιὸς ξέρει;
 Φλίς-φλίς, τίς μεσανύχτιες ὥρες
 με κυνηγοῦν οἱ Δεντροκόρες!

Ἄκούεται ἡ ξένη φωνὴ σιμότερα

Ἄρνια βελάζαν μυστικὰ καὶ μουκανούσαν βώδια,
 τὰ γύρευα, τὶ γύρευα καὶ μπλέχτηκα στὰ δάσα
 κ’ ἐχάθηκα μες τὰ δέντρα, ποὺ ἐβόιζαν θλιμένα.

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Κι ὅμως τὰ δέντρα εἶναι μοναδικὰ.

Πιστεύω ποτὲ στὴ ζωὴ μας νὰ μὴ ξεναπαντήσουμε τέτια θεόρατα δέντρα. Μποροῦν μονόκορμα νὰ κάμουν ἕνα καράδι. ‘Ο Ρήγας δὲ θάδρισκε καλύτερα ὄλο τὸν κόσμo κι ἂν ταξείδεθε.

Τώρα έχουν φτάσει στην αρχή του δάσου, δὲν τολμοῦν νὰ προχωρήσουν ἔτι βλέπουν μέσα σὲ μιὰ χλωρασιὰ στὸ ἀρχίνισμα μιᾶς λίμνης, νὰ κάθεται ὁ γιὸς τοῦ β'. λοτόμου, λυριστῆς, ποὺ χάνεται κάθε μέρα στὰ δάση καὶ στὰ βουνά. Πέρνουν θάρρος καὶ προχωροῦν.

Ὁ ΔΥΡΙΣΤΗΣ.—Καλῶς τ'ἀφεντικά!

ΟΙ ΔΟΤΟΜΟΙ, μαζί.—Γιάσου λεβέντη!

Ὁ Α'. ΔΟΤΟΜΟΣ.—Δὲ μοῦ λὲς παληκάρι μου, ἐδῶ περνᾶς τὸν καιρὸ σου, ὅταν σὲ χάνουν οἱ κοπέλλες ἀπὸ τὸ χωριὸ κ' εἶναι ὄλο πίκρα καὶ καημὸς;

Ὁ Γ'. ΔΟΤΟΜΟΣ.—Κ' εἶναι καιρὸς ποὺ ἔρχεσαι ἐδῶ;

Ὁ Β'. ΔΟΤΟΜΟΣ.—Δὲ μοῦ λὲς ἀπὸ πότες τὸν βρήκες αὐτὸν τὸν παράδεισο, ἐμεῖς ποτὲς δὲν πατήσαμε κι οὔτε ὑποπτεψτήκαμε τέτιο δάσος καὶ νᾶναι καὶ τόσο σιμὰ στὴν πολιτεία μας.

Ὁ ΔΥΡΙΣΤΗΣ.—Νὰ σᾶς πῶ κ' ἐγὼ καλά, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀπολογηθῶ. Δὲ θᾶναι βέβαια πολὺς καιρὸς ὅταν μιὰν ἀυγὴ βγαίνοντας νὰ ἰδῶ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου περπατούσα τραγουδώντας ἀντίκρυ στὸ φῶς. Κοίταζα βαδίζοντας τὸ ροδόχρυσο φῶς, ἐνῶ ἡ ἀνάσα μου λιβανίζονταν ἀπ' τὰ θυμιατήρια τῶν ἑρθρινῶν λουλουδιῶν. Καὶ τὸ φῶς τὸ λυρικὸ τοῦ ἡλίου μὲ εἶχε γιομίσει δλάκερο καὶ μοῦ εἶχε λγαρίσει τὴ ψυχὴ, τὸ ροδόχρυσο φῶς. Μεῦ εἶχε γιομίσει τὰ μάτια κ' ἔβλεπαν μακριὰ στὸ ἀπειρο, μύριες ζουγραφιές, σὰ ψηφιδωτὰ παμπάλαιων ἐκκλησιῶν ποὺ ζωντάνεθαν ξεχασμένα συναξάρια. Καὶ μοῦ φάνηκαν ζουγραφισμένα ὄλα τὰ παραμύθια κ' οἱ παράδοσες ποὺ ἄκουσα καὶ φαντάστηκα, χρυσοκίτρινα σὲ φόντο μαβί, σὰν ἀπάνου σὲ σμάλτο. Κέλεα πῶ βλεπα παμπάλαιες χώρες ποὺ βουλιάζαν, σὰ στὴν ὄψη κάπιας λίμνης, ν' ἀντιλαρίζουν, καὶ μοῦ φαίνονταν ποὺ ἔπινα ἐκεῖνην τὴν ὄρα τὸ χυμὸ τῆς ζωῆς ὄλου αὐτοῦ τοῦ χαμένου κόσμου κ' εἶχα τραγγήσει τὸ μυστικὸ του. Κι ὅταν κατέβασα τὰ μάτια μου θαμπὰ ἐπὶ τὴν ὄνειροφαντασίαν, σκόνταψα στὰ πρῶτα δέντρα τοῦ δάσου αὐτοῦ.

Μὰ ἔχω χάσει τόσο πολὺ τὴν ἰδέαν τοῦ χρόνου ποὺ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πόσος καιρὸς εἶναι ἀληθινὰ, ποὺ ἔρχουμαι ἐδῶ. Γιατὶ ὅσο γυρίζω στὰ παλιά, γιὰ νὰ βρῶ τὴν πρώτη μέρα ποὺ πρωτοῆρθα, τόσο μακρύτερα βρίσκω τὴ μέρα ἐκεῖνη. Καὶ μοῦ ξανάρχεται σὰν ἐνθύμηση πολὺ παλιά, ἡ σὰν παλιά ἱστορία. Καὶ μοῦ φαίνεται πῶς παιδάκι ἐδῶ πέρασα ὄλες μου τίς χαρές. ἐδῶ κυνήγησα πεταλούδες κ' ἐδῶ λουλούδια μάζεψα καὶ ζήνες χρυσοπράσινες ἀπάνου σὲ ἀνοιχτὰ κόκκινα τριαντάφυλλα. Κ' ἔτσι δὲν μπορῶ νὰ θυμηθῶ τὸν πρώτο καιρὸ ποὺ ἦρθα, γιατί μοῦ φαίνεται πῶς ἤμουν πάντα ἐδῶ. Καὶ τὸ κάθε παραμύθι ποὺ ἄκουσα, εἶπα ἐδῶ ποὺ τῶζα.

Ὁ Α'. ΔΟΤΟΜΟΣ.—Νὰ σᾶς πῶ, τὸ καλύτερο εἶναι τώρα, [μιὰ ποὺ ἤρθαμε, νὰ καθήσουμε λιγάκι στὸν ἡσικιο τῶν δέντρων γιὰ νὰ ξεποστᾶσουμε. Καθῆστε νὰ πιούμε ἐδῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀθάνατο νεράκι νὰ σᾶς ἰδεῖ ὁ Θεός!

Κατόπι θὰ γυρίσουμε νὰ διηγηθῶμε τοῦ Ρήγα τὸ τί εἶδαμε κι ἂν μᾶς δώσει τὴν ἄδεια τότες ξαναρχόμαστε αὔριο καὶ κόβουμε δέντρα.

Κάθονται στὸν ἡσικιο τῶν δέντρων. Σὲ λίγο αἰσθάνονται μιὰν ἡδονικὴν ἀνατριχίλα νὰ τοὺς περνᾶει σύγκορμος. Τὰ λουλούδια σπαράζουν ἀπὸ εὐθμό, τὰ νερά πάλουν καὶ χλωμιάζουν, τὰ πόδια τοὺς ἀδέλα κουνιούνται εὐθμικά. Πετιέται ὁ Β'. λοτόμος.

—Ἐ νὰ σᾶς πῶ, σηκωθήτε νὰ χορέψουμε καὶ λιγάκι, μιὰ καὶ βρήκαμε ἕναν τέτιο παράδεισο καὶ τὴ σωθικὰ μᾶς ἀναφύλλιαταν. Νὰ σᾶς πῶ ἐγώ, μοῦ φαίνεται πῶς εἶμαι μεθυμένος. Νιόθω ἕνα μεθύσι γλυκύτατο, σὰ νᾶπια ἑκατὸ χρόνῳ κρασί.

Ὁ Α'. ΔΟΤΟΜΟΣ.—Κ' ἐγὼ δὲν πᾶω παρακάτω.

Ὁ Γ'. ΔΟΤΟΜΟΣ.—Ἐμπρὸς λοιπὸν λεβέντη μου, τὴ λύρα σου. Γιὰ παίξε μᾶς ἐκεῖνη τὴν νεραντζούλα, ποὺ ὅταν τὴ βαρᾶς ὄλες οἱ κοπελλιές ξετρελαίνονται καὶ σὲ κοιτάζουν λ'γωμένες, μὰ ἐσὺ ἄλλοῦ φαίνεται νᾶχεις τὸ νοῦ σου.

Ὁ ΔΥΡΙΣΤΗΣ.—Σταθήτε θὰ σᾶς παίξω ἕνα δικό μου τραγοῦδι ποὺ ἔκανα σ' αὐτὸ τὸ δάσος.

Τραγουδάει κρούοντας τὴ λύρα.

Εἶναι σὲ χώρα,
(πιᾶστε τὸ χορὸ)
εἶναι σὲ χώρα μακρινή σὲ χώρα ἀλαργιμένη,
μιὰ ξακουστή,
(μὲ λώλανες!)
μιὰ ξακουστή Πεντάμορφη κι ἀρχόντου θυγατέρα.
Ἄπ' ὄσους πήγαν
(σέρνε τον δῶν)
ἀπ' ὄσους πήγαν νὰ τὴν δοῦν κανεὶς δὲν ἦρθε ὀπίσω
γιατὶ μὲ μιᾶς
(μὲ λώλανες!)
γιατὶ μὲ μιᾶς λαβώθηκαν καὶ πήγαν ἄλλους δρόμους!
Τῆς χήρας μόνου
(κράτα τον καλά)
τῆς χήρας μόνου ὁ ἀκριβογιὸς μιὰ μέραν ἦρθε ὀπίσω
μὰ καὶ κανεὶς
(μὲ λώλανες!)
μὰ καὶ κανεὶς δὲν ἔμαθε τὸ τί εἶδε τί εἶχε ἀκούσει.
Μόν' τραγουδάει
(γιὰ σου λεβεντιά!)
μόν' τραγουδάει τίς νυχτιές στὸ δρόμο ἀλλοπαρμένους,
πῶς πήγε τὴν
(μὲ λώλανες!)
πῶς πήγε τὴν Πεντάμορφη κεῖναι τοῦ κόσμου ὁ Ρήγας.

Χορεύουν δλοι τους τόσον ανάλαφρα, πού θαρρείς
και πετοῦν. Οί καλαμιές τῆς ὄχτης σφυρίζουνε μὲ τὸ
σκοπὸ τοῦ τραγουδιοῦ. Σταματοῦν.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—‘Α, νὰ σὰς πῶ, αὐτὸ εἶναι ἄλλο πράμα. Θάχω νὰ
τὸ λέω. Ποτές μου δὲν χόρεψα ἔτσι στὴ ζωὴ μου, κι ὅταν ἀγαπούσα τὸ
Μαριῶ και τόσερνα στὸν ἀλλόγουρο τῆς ἐκκλησίας, στὸ πανηγύρι τ’ Ἀη
Γιαννιοῦ τοῦ Κλήδωνα.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—‘Ελεα πὼς κάποιος μὲ σήκωνε στὶς ἀγκάλες του
κ’ ἤμουν ανάλαφρος σὰν πούπουλο, και σηκόνουμου ἀπὸ τῆ γῆς, σὰν σὲ
ὄνειρο ὅταν πετῶ μὲ τὰ χέρια.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Τώρα νὰ σὰς πῶ, ὕστερ’ ἀπὸ τὸ χορὸ ἀξίζει νὰ
κόψουμε και μερικὰ ἀπ’ τὰ λυμπιστερὰ μήλα, νὰ πιούμε κι ἀπ αὐτὸ τὸ
γάργαρα νερὸ και νὰ πάμε στὸ καλὸ μας. Κι ὅμως εἶμαι σίγουρος πὼς
δὲ θὰ μὰς πιστέψουν στὴ χώρα, ἅμα πούμε τὸ τί πάθαμε. Θὰ μὰς πάρουν
γιὰ λαθωμένους.

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—‘Εγὼ πῶ νὰ κόψω μιὰ κλάρα γιὰ νὰ τῆ φέρω
στὴν πολιτεία γιὰ σημάδι, γιατί θαρρῶ πὼς θὰ μὰς περιγελάσουν ἅμα
τοὺς διηγηθούμε γιὰ ἓνα τέτιο παράξενο δάσος πὸ εἶναι και τόσο σιμὲ στὴν
πολιτεία.

‘Ο ΛΥΡΙΣΤΗΣ.—Μὴν τὸ κάνεις σὲ λέω, θὰ τὸ μετανοιόσεις. ‘Ω αὐτὰ
τὰ δέντρα. Αὐτὰ τὰ δέντρα ἔχουν μιὰν ἄλλη ζωὴν. Αὐτὰ τὰ δέντρα δὲν
εἶναι γιὰ ξύλα, ἔχουν μιὰν ἀνώτερη αἴσθησι, θαρρείς. ‘Όταν τ’ ἀγγίξω
μου φαίνεται πὼς νοιώθουν τὸ χᾶδι μου, και λέω πὼς ἀνάσαινον ἀνάλα-
φρα, παραπονιάρικα. Κ’ ἡ πρασινάδα πὸ ἐντυσε τὰ κορμιά τους φαντά-
ζει σὰν ἀπομεινάρια χαδιῶν, φιλιῶν, ἀπονύχτερων ξωτικῶν, πὸ μάταια πά-
λεψαν νὰ μποῦν στὸ μυστικὸ τους, στὴν παρθενιά τους. Κι ὅταν πάρει
ὁ μπάτης, τί μυστικὰ βιολιά, τί μαγικὰ συραύλια, φέρνουν με ἀνάκου-
στους σκοποὺς σταυτιά, και μεθ κάμουν νὰ μὴν μπορῶ νὰ ὑποφέρω κα-
νέναν ἄλλο σκοπὸ και τὰ δικὰ μου ἀκόμη τὰ τραγούδια νὰ τὰ βρίσκω
ἐλευινὲς παραφωνίες.

‘Ο Α’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—‘Ελα δὰ εἶσαι ὁ καλύτερος λυριστῆς πὸ γινώρι-
σε τὸ χωριὸ μας κι ἔλα τὰ περίχωρα κι ἔλες οἱ μακρινὲς χώρες, πὸ
μαζεύονται στὸ πανηγύρι τ’ Ἀη-Γιαννιοῦ τοῦ Κλήδωνα γιὰ ν’ ἀκούσουν
τὴ λύρα σου. ‘Ακουσα μάλιστα μιὰ πλούσια κερά, πὸ θὰ ἦρθε βέβαια
ἀπὸ πολὺ μακρινὴ χώρα, γιατί ἦταν παράξενα ξανθὴ κ’ εἶχε πράσινα μά-
τια, νὰ λέει ἀκούοντας προσηχτικὰ τὸ παιξιμὸ σου: «Αὐτὸ πιὰ δὲν εἶναι
παίξιμο λύρας, αὐτὸ εἶναι νταντέλα, αὐτὸ εἶναι μπιμπίλα.»

‘Ο λυριστῆς ξεχνιέται σὲ μιὰ παλιὰν ἐνθύμησι.

‘Ο α’. ΛΟΤΟΜΟΣ παίρνει ἓνα κοντάρι νὰ ρίξει μερικὰ μήλα. Τὰ μήλα εἶναι
μεγάλα και ροδοκόκκινα, μὰ μόλις τ’ ἀγγίξει μὲ τὴν ἄκρια τοῦ κονταριοῦ
σπάνουν σὰν φούσκες. Ζαλίζεται και νομίζει πὼς δὲν τὰ βρήκε και ξαναρχί-
ζει μὲ ἄλλα, τὸ ἴδιο ὅμως. Κουράζεται και πέφτει χάμω.

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Νὰ σοῦ πῶ, δὲ θέλω νὰ γίνω περίγελος τῆς χώρας,
νὰ μὰς λὲν ὅτι ὄνειρευτήκαμε, πρέπει νὰ πάμε κάπιο σημάδι.

Χτυπᾷ τὸ πελέκι του σ’ ἓνα δέντρο μὰ λὲς και τοῦ κόβουνται τὰ χέρια και
πέφτει σακατεμένος χάμω. Σὰν ἓνα κλάμα βαθὺ και σὰν ἓνα πικρὸ ἀναφυλ-
λιτὸ βγαίνει ἀπ’ τὸ δέντρο!

-- Χάθηκα!

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ. Τρέχει.—Τί ἔπαθες;

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Δὲ ξέρω μιὰ ζάλη μεῦρθε οὐ νάκρουα τῆ θύρα
τοῦ Χάρου. Μοῦ φαίνεται πὼς μὲ ξύπνησες ἀπ’ τὸ μνήμα μου.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ. Βλέπει τὸ πελέκι του.—‘Ωιμένα! τὸ πελέκι σου στά-
ζει μαῦρο αἷμα. Δὲ σὰς τὸλεγα, στοιχωμένος εἶναι ὁ τόπος!

Σηκώνει τὸν γ’. Λοτόμο, στὸ μεταξὺ ἔχει σηκωθεῖ ὁ α’. κ’ οἱ τρεῖς μαζὶ
τρέχουν τρικλίζοντας.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.— Στὸ λυριστή.—‘Ελα παιδί μου κ’ ἐσύ, βλέπεις ὁ
τόπος εἶναι στοιχωμένος. ‘Ελα γρήγορα, κεντάει τὸ μεσημέρι κ’ εἶναι ἡ
ῶρα πὸ λαβόνουνε οἱ Νεράιδες.

‘Ο ΛΥΡΙΣΤΗΣ.—‘Εγὼ θὰ μείνω ἐδὼ μὰ ἐσεῖς ἀμέτε. ‘Εμὲ δὲ μὲ λα-
βόνουν οἱ Νεράιδες.

‘Ο Γ’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—Κάνει τὸν ἀλαφροστίχιωτο.

‘Ο Β’. ΛΟΤΟΜΟΣ.—‘Ενῶ τρέχει.—‘Ελα παιδί μου, ὁ τόπος εἶναι
καταραμένος.

Χάνονται πίσω ἀπ’ τὴν πρασινάδα τοῦ λόφου.

‘Ο ΛΥΡΙΣΤΗΣ. (μόνος)

Σὰν τάλογα τ’ ἀκρότητα,
σὲ λιβάδια ἀπάτητα.

Πληθόχυμος, σὰν πιά, ρωτῶ,
βροντᾷ με, ὀρμὴ ἄλλου κόσμου;
κ’ ἤχερὰ βγαίνω σὰ φυτὸ
λαλώντας σὲ ἄλλο φῶς μου.

Ἦ σὲ μιὰ θάλασσα ζῶ πάλι,
φλοισβίζοντας σ' ἓνα ἀκρογιαλὶ.

Ἦ σὰν πουλί, τερτίσμα
σέρνω σὲ ἀγνὸν ἀγέρα,
στὸν ἥλιο νέο χαιρέτισμα·
κι ἀπλώνουμαι πρὸ πέρα,

σὰν τάλογα τ' ἀκρότητα,
σὲ λιβάδια ἀπάτητα.

ΟΙ ΔΑΣΟΝΥΦΕΣ * * *

Ἦ Σκητὴ σ' ἓνα ξέφωτο τοῦ ἴδιου δάσου

Ἦ Νεροκόρη.

Σὰ βγήκα ἀπ' τὸ σπήλιο
πήρα ὄψη τὸν ἥλιο
κι ὁ δρόμος μου ἐμόσκει,
στῶν βάτων τὸ ἀπόσκι.

Σὰν κλώστης ποὺ ἐσβούρνα,
ὄρχιόμουν σὲ γούρνα,
ποὺ ἦ μούσκη τὴ βάνει
χλωρὸ ἓνα στεφάνι·
κ' ἐκεῖ γλυκοσφύριζα
στὰ χεῖλη τῆς σύριζα.

Στοὺς ὄχτους ποὺ ἐδάσυνα,
τὰ βούρλα τὰ πράσινα,
στὰ πράσινα βούρλα,
ὄρχιόμουν σὰ φούρλα·
καὶ θάμνα πολύκλωνα,
σφιχτοπερικύκλωνα.

Κι ἂν ὁ ἥσκιος μου ἐβάρει
τὸ νιὸ τὸ βλεπάρη,
ἀνώφελα ψάχνει
στοῦ ἀφροῦ μου τὴν ἄχνη.

Τὶ ἐγὼ ποὺ εἶχα δράμει
στὸ κάθε καλάμι,
τὸ ἐμάθαινα ἀγάλι,
γλυκότηχο νὰ βγάλει
καὶ νὰ ξεδιαλύνει
τὶ κρένω στὴν κρήνη.

Μὰ τοῦ ἤχου τὸ λάτρεμα
ξηγώντας τα θάτρεμα·
τὶ ὡς μέσα συνήχα
κ' ἦ κούφια τους ψίχα.

Θροοῦν βεργολίγιστα
κι ἂν τᾶκουσες ξήγησ'τα!

Ἦ Ἀνεμικὴ

Ἦφαντη ἔβαλα σκούφια,
νὰ ζυγιαστῶ στὰ κούφια.

Σήκωσα ἀνεμοστρόφιλα·
κι ἀνθούλια καὶ ξερόφυλλα,

πούπουλα, χνούδια, ἐπήρα
ποὺ τάφερα ὅλα γύρα·

κι ὅτι ἂν εὐρέθη, ἐπιάστη,
στὸν κύκλο μου τὸν πλάστη.

Τὶ τοῦ χοροῦ μου ἦ μέθη
πασπάλη ὅλα τ' ἀλέθει.

καὶ βάζει νέο προζύμι,
μὲ ὅ,τι ἦ ψυχὴ ἀποθύμει.

Κάθε μου κυκλογύρισμα
φέρει καὶ νέο σιγύρισμα.

Παντρέβω ἐγὼ τὶς Ὠρες,
Καλοκαίρια μὲ Μπόρες.

Κάνουν ἀγόρι ἀθάνατο,
ποὺ κάπια ὀρμὴ ἂν ἐπλάνα το,

θά βρεῖ σὲ νοῦ γαλήνη,
 πὺ φῶς μὲ περιχύνει,

γρικόντας δέντρο ἠλιόρατο,
 ποὺ μόνο ὁ νοὺς θὰ ἐθώρα το.

Κι ἀνθιῶν ἐν μὲ εἶπαν πλάστρα,
 ρυθμοὺς πῆρα ἀπὸ τᾶστρα.

Τάδεσα σκουφομάντυλο
 κι ἀστράφτει ὡς πολυκάντηλο.

Ἡ Δεντρόνυφη

Ὅταν σκάει κάθε πουμπούκι
 καὶ λαλοῦν στὰ δέντρα οἱ κούκοι,
 ἀπ' τῆς γῆς τραβάω τὰ βάρη
 στὸ φῶς τὰ ὄνειρα ποὺ πλάθει.

Τοῦ Ἡλίου μοῦ βομβοῦν τὰ σείστρα!
 Μὰ ἡ Σελήνη ἢ κιθαρίστρα
 σὰν ἀλαφροκρούει τερπνά,
 γιὰ χορὸ εὐτίς μὲ ξυπνά.

Κάθε μου ἄκρια στὰ μαλιά,
 εἶναι κι ἀηδονόφωλιά·
 κι ὅπιος γγίξει με, ὡς τῆ φλούδα
 κάτι θᾶκνε ποὺ ἐτραγούδα.

Μὰ ὅπιον ἢ πνοή μου ἐπλίνα,
 σὰν εὐώδια μαντζουράνα,
 τὸν χαϊδέβω μὲ σαλκίμι
 σὰν ὄνειρου παλιά μνήμη.

Σὲ μιὰ στοιχειωμένη χώρα,
 σὲ μηλιάς κρύβουμαι ὀπώρα.

Κι ὅπιος χάρη ἔχει καὶ γνώση
 κι ἀλαφριά μὲ ξεπετσώσει,
 θὰ μὲ ἰδεῖ—Σὰ βρεῖ κρύα βροση
 κι ὄντας βγῶ μὲ ἀγαδροσίσει!

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Παμπάλαιου σκοποῦ δασκάλισα,
 μὲ νέο καημὸ ἀντιλάησα

μὲς ἀπ' τὴν κούφια μου σπηλιά,
 ποὺ οἱ ἀχοὶ κουρνιάζουν σὰν πουλιά.

Καὶ ἀπ' τὰ δροσάτα πολυτρίγια,
 ἔσερνα ἀνάτρομα τ' ἀντήγια.

Μὰ σὰν καλὴ περιβολάρισα,
 νέα φρεσκάδα στᾶνθια ἐχάρισα.

Περωνώντας μὲς ἀπ' τὰ κλαδιά
 πέραν οἱ ἀντίλαλοι εὐωδιά

καὶ πλάι στὰ βάρη, πλάι στὰ σμίρτα,
 τὸν κάθε ἀχὸ ἄκουα ποὺ ἐσκίρτα

κι ἀργὰ παράτεινε τὸ κράτημα,
 στὸ κυκλικὸ μου τὸ περπάτημα.

Πέρανα ἀπὸ κάμπους κι ἀπὸ δάσα,
 ἀνάλαφρη, σὰν κρίνου ἀνάσα·

κι ἂν κάθε σκέψη ἀνθοῦ ξεδιάλυνα,
 μὲς τᾶνθογυάλια τὰ κρουστάλινα,

ἄκρια, ἄκρια μὲ εἶδαν ποὺ ψηλόνω,
 στοῦ ὄρισῶ τὸν πὺ ψηλὸ τὸν κλόνω

καὶ χάνουνταν ὡς τὰ ἐκορύφωνα,
 τὰ ποὺ μὲ ἀκλούθαγαν ἀντίφωνα.

Κι ὅταν γυρνῶ στὴ σπηλιά κι ἄδεια
 εἶμαι ἀπὸ ἀντίλαλων κοπάδια,

πάλι ἀρχινῶ τ' ὅ,τι λαλεῖ,
 γὰ καθεφτίζω σὲ γυαλί

καὶ νὰ τρυγῶ, στάλα πρὸς στάλα,
 τὸ ἄνθι, στὸν ὕπνο του ἂν ἐλάλα.

(Στις άλλες Δασόνυφες)

Ήστε μου, τώρα ή καθεμιά, σήμερα τί έχει κάμει.

Ἡ Δεντρούνη

Με τοὺς λοτόμους χόρευα μὰ ὡς θέλησάν κατόπι
νὰ κόψουν δέντρα ἐβάφηκαν μ' αἵματα τὰ πελέκια,
χωρὶς νὰ γγίξουν τὰ κλαδιὰ πὺν τάρυφα ἀπ' τὸ φῶς τους.

Ἡ Ἀνεμική.

Κουκούλωσα μὲ σίφουνα ἐγὼ ἕνα ἀγελαδάρη,
τὸ μεσημέρι, πὺν ἔδραμε στὸ δέντρο νὰ σταλίσει
καὶ λέοντας πὺν ἔφευγε μπροστά, γύρναε σὰν τὸ μουλάρι,
πὺν σὲ μαγγανοπήγαδο τοῦ ἔδεσανε τὰ μάτια.

Ἡ Νεροκόρη.

Ἐμὲ ὁ ἀλαφροφάνταχος μὲ κνηγοῦσε πάλι.
Πέντε φορὲς τὸν ἦσκιο μου θ' ἀγκάλιασε στὰ κούφια,
ὡσπου σὲ δράνα ἐκρύφτηκα καὶ βλέποντας ὀλοένα
τις ἀγουρίδες, βάκχεβε τὰ φρένα ὅλη τὴ μέρα.

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων (εἰρωνικά)

Πρόσεξε, μήπως ξεχαστεῖς, γρικώντας τὰ καλάμια,
τί σὰν πετροχελίδογο συρτὸς πετάει στὴ χλόη,
ὁ Νεραιδάρης κ' ἔρχεται νὰ σὲ σφιχταγκαλιάσει.
Ξέρεις; τὸν γέννησε Καλή μὲ κάπιο ἀγελαδάρη
κ' ἔχει ξωθιάς περπάτημα μ' ἀνθρώπου ὀρμὴ τὸν δέρνει.
Νὰ πῶ κ' ἐγὼ, πῶς ἔπαιξα μὲ τὸ λυράρη ὡστόσο,
πῶς πεταλούδα, ἐχάιδεψα τὰ μάτια του, ὅταν κλείσαν,
κι ἀπὲ μεταμορφώθηκα σὲ ἀεροπόδη ἀλαφίνα·
τρεῖς γύρους ἔφερα γοργὰ καὶ βούτηξα στὴ λίμνη.
Στὴν ὄχτη τώρα κάθεται κι ἀκαρτερεῖ με νάβγω.

Ἡ Νεροκόρη.

Ἀνθομανάει ὁ πόθος σου στῆς ἀνοιξὴς τὸ διάβα.

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων.

Τοῦ Ἀπρίλη μ' ἔσυρε ὁ καημὸς μὲ τὸν καινούριο πόθο,
πρώτη φορὰ σὰ νάβλεπα τὴν ἀνοιξὴ ν' ἀνθίζει.

Ἡ Νεροκόρη.

Ἀσπρολογάει ἡ ἀνθάδα σου μὲ πρόμα σμιλάγκια
καὶ σὰ βαβούλια πὺν ἔσκασαν ρωδιῶν, οἱ δυὸ σου οἱ ρόγες.
Μαζὶ μὲ τίς φουσκοδεντριές σου ἐπόνεσαν τὰ στήθη.

Ἡ Δεντρούνη.

Σὲ χαιρετοῦν τὰ λούλουδα, σὰν ἀδερφὴ τῶν δέντρων!

Ἡ Ἀνεμική.

Γιὰ κοίτα! πὺν οἱ σγουροὶ κισσοὶ μὲ ἀγράμπελες πλεγμένοι,
κλίνες σου ἔστήσαν νυφικὲς κάτου ἀπὸ δέντρων θόλους
κι ἀνοῖξαν τὰ ματάκια τους σὲ μιὰ ἀπορία γαλάζια.

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων.

Καημέ μου, ἀπόψε κόψε μου, σὰν κρίνο τὴ ζωὴ μου.

Ἡ Νεροκόρη.

Στὸν κήπο σου, πὺν ἐφύτεις λογιῶ-λογιῶνε δέντρα
κι ὅλου τοῦ κόσμου τὰ πουλιὰ φωλιάσαν μὲς τὰ κλώνια,
σὲ ἀλτάνες, πὺν ἐσιγύρισες πασίλογα λουλούδια
καὶ σὲ βραγιές, πὺν ἐφόρτωσαν πάσα λογιῶ βαβούλια,
ὅλου τοῦ κόσμου τὰ νερὰ ἐκεῖ ναι ἀυλακωμένα,
πὺν λέν: νὰ σκύψεις καὶ νὰ πιεῖς τὸ ἔρθει του ὅταν κρένουν.

Ἡ Ἀνεμική.

Ὅπως τοῦ κήπου εἶσαι ἡ Κερά, τὰ πνέει δικὴ σου ἀνάσα.

Τὰηδόνια.

Σὲ τρώγει ἡ ἔγνοια τοῦ Καλοῦ πὺν σε παραμονέβει.

Ἡ Δεντρούνη.

Ἀκοῦς, τὰηδόνια τί λαλοῦν ἀπ' τὰψηλὰ τὰ κλώνια;

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων.

Ἄφ' στα πουλιὰ εἶναι ἀστόχαστα καὶ τί λαλοῦν δὲ ξέρουν.

Ἡ Νεροκόρη.

Σὰ νὰ μὴν εἶσαι ἀθάνατη, μιᾶς μὲ ἀβέβαιο πόθο.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Σώπα, ἀφρογέννητη Κερὰ καὶ μὴν παραλαλεῖς με,
τὶ ἐδῶ ἄν περιδιαβάζουμε, ξέρω ποῦ ὁ νοῦς σου τρέχει.

(στὴν Ἀνεμική.)

Ἐχινᾶς ποῦ μὲ πουλίῳν ζωὲς τὰ χρόνια λογαριάζεις.
Δέκα φορὲς ὁ φοίνικας ὅταν θὰ ξαναζήσει,
στερνή φορὰ θενὰ σοῦ πεῖ πῶς βασιλέβει ὁ ἥλιος.
Κ' ἐσὺ καλὴ Δασοκυρά, ποῦ τὰ δεντρά δροσίζεις,
μὲ κάπιο δρὺ μακρόζωο θὰ μετρηθεῖ σου ἡ ζήση.

Κλαίω καὶ θρηγᾶω ἡ ἄραχλη γιὰ τὸν ξανθὸν Ἀπρίλη,
ποῦ ἀγάπα τὴν Κερὰ Ἀνοιξη καὶ πέθανε γιὰ δαύτη,
τὶ τοῦ ἦτανε ἀντιβασίλης ὁ βασιλιάς ὁ Μᾶης.
Πήγανε καὶ παλέψανε σὲ μαρμαρένια ἄλώνια,
τὸ ξανθὸ ἀγόρι τῶπνιξεν ὁ ἀντριωμένος Μᾶης
καὶ παπαρούνες φύτρωσαν ἀπ' τὸ ἀλικό του τὸ αἷμα.
Κλαίω καὶ θρηγᾶω ἡ ἄραχλη, γιὰ τὸν ξανθὸν Ἀπρίλη.

Ἡ Νεροκόρη.

Ὡ τοῦ καημοῦ τὸ πλάνημα φουντόνει σου τὸ ἀστήθι
κι ὅλα τὰ βλέπεις ἄμοιρα, τὶ σὲ λαβόνει ὁ πόθος!

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Τρέμω, λουλούδια πλέχγοντας, γιὰ τοῦ Ἀπριλιοῦ τὸ ἀδέρφι.
Ξέρεις; ποῦ ἡ Μοῖρα ἐμοίρανε, τὸν ποῦ ἀγαπήσω ἡ ἔρμη
μιὰ νύχτα μόνο νὰ χαρῶ καὶ νὰ τὸν πάρει ὁ Ἥλιος;

Ἡ Δεντρονύφη.

Τὶ γνιάζει σε γιὰ τὸν Καλό, ποῦ τὸ ἀκριβὸ θὰ ζήσει;
Χέρια πληθαίνουν στὰ κλαδιά, ποῦ τὸν χαρίζουν μάγια
κι ἀπὸ τίς κρήνες διάλεξε τῶν ἡχῶν τὰ κοπάδια.

[Φεύγουν]

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ

ΣΟΝΕΤΑ

ΑΔΕΡΦΟΣ

Ὅ,τι εἶναι πιὸ ἱερό, στὰ βάρη μένει
τῶν ψυχῶν, ποῦ ἀγρικοῦν ἡ μία τὴν ἄλλη.
Τοῦ χωρισμοῦ μᾶς σπαράζ' ἡ μεγάλη
στιγμὴ, ὅμως μάταιος λόγος δὲ μᾶς δένει.

Τί μιὰ παλιὰ ἴναι κληρονομημένη
τῆς γεικιᾶς περηφάνια, ποῦ ἐπιβάλλει
νὰ κρατᾶμε—καθὼς σὲ μυρογιόλι
τὸ μύρο—κάθε ἀγάπη μᾶς κλεισμένη.

Μὰ τώρα ποῦ καλόβουλος ὁ στίχος
ἐλεφάντινο γύρω μου σηκώνει,
κοίτα, δεκατετράδιπλο ἓνα τεῖχος
καὶ σὰ μακριὰ σου νὰ μ' ἀπομονώνει,

λεύτερα πάνε στὰ φτερὰ τοῦ ἀνέμου
τὰ λόγια, ἐσὲ ζητώντας, ἀδερφέ μου.

ΞΥΠΝΗΜΑ

Τὴν καταχνιά, ποῦ ὀκνή μὲ περεχύνει,
ποιοῦ τάχα πνοὴ νὰ τὴν ξεσκίξει ἀγέρα;
Κ' ἡ θύμηση, χιονάτη περιστέρω,
τῆς φαντασίας φτεροῦγες νέες τῆς δίνει.

Ὁ ἥλιος, ποῦ στὸ γέσμα ἀγάλια κλίνει,
στὰ θάμνα τοῦ βουνοῦ ἐκρεμάστη πέρα
πορφυρὸς καὶ πελώριο μάτι ἡ μέρα
στερνή ὁμορφιά μέσα του κλειώντας σβήνει:

Ἐδρανοῦ ἀπὸ βράχου μαύρου τὴν κουφάλα
στὸ κῆμα ὀρμώντας στοῦ κορμιοῦ τὰ οἶγη
τοῦ θεοτικοῦ δρόμο ἡ Νεράιδα ἀνοίγει
ἀργυρὸ· κι ἀκλουθώντας μὲ μεγάλα

πανιά, ποῦ τὸ βασίλεμα τὰνάβει,
τοῦ πόθου μου ἀρμενίζει τὸ κάραβι.

ΜΙΣΕΜΟΣ

Κι ἂν ἀπ' τοὺς θησαυροὺς, ποὺ ἀνάερα στρώνει
τὸ δειλινό, —τριαντάφυλλα δεμάτια—
κι ἀπ' τοὺς γιालούς, ποὺ ὁ ἥλιος τοὺς χρυσώνει,
πάντα ἂ μοῦ μένει ἡ λάμψη μὲς στὰ μάτια

τώρα τῆς ξενιτειᾶς τὰ μονοπάτια
ποὺ πάλι παίρνω, μαῦρο χελιδόνη,
μὰ τῆς καρδιάς μου μείναν τὰ κομμάτια
σὲ κάθε πρᾶμα ἀγαπημένο—ὦ πόνοι!

Κι ἂν τρυφερὸ μὲ συνοδεύει ἀγέρι
ἀπὸ φιλιὰ καὶ χαῖρε στὰ ἔρμα μέρη,
ποὺ γράφει ἡ Μοῖρα νὰ τραβήξω μόνος,
στὴ μανούλα πλαῖ τὴν πικραμένη

νοσταλγικὴ ἡ ψυχὴ μου πίσω μένει—
ὁ πιὸ βαθὺς ποὺ μὲ ξεσκίζει πόνος!

ΠΑΙΔΕΣ ΑΔΩΧΟΣ

Σὰ δρονὰ βαθυξερίζωτα, σὰ βράχοι,
τῶν δυὸ ἀδερφίων βροντήξαν τὰ κουφάρια
στὴ γίς. Τὸ αἷμα τοὺς βάφει τὰ χορτάρια.
Στὸν κάμπο ἔρμα, στὴ μέση αὐτοὶ μονάχοι.

Εἶχαν πεῖ τὰ γιγάντια παλικάρια
στοιβάζοντας βουνά, ριζὰ μὲ ράχη,
νᾶνεβοῦνε στὸν Ὀλυμπο κι ἀμάχη
νὰ στήσουνε στοὺς θεούς, μὰ τὰ δοξάρια

τῶν θεῶν δὲν κάνουνε ἔλεος. Τοὺς χτυπᾶνε
οἱ σαῖτιές τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ πᾶνε.
Μὰ ἀκόμα τὰ μισοσβησμένα μάτια,
καθὼς τοῦ ἡλιοῦ οἱ ἀχτίδες μπρὸς τοὺς σπάζουν

μαλαματιένιες σκαλωσιές λογιάζουν,
τῶν Οὐρανίων ποὺ φέρνουν τὰ παλάτια.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, βασιλεὺς τῶν Μυκητῶν.
ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ, δοῦλος του.
ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ τῆς Χαλκίδας.
ΜΕΝΕΑΔΟΣ, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.
ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ, γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονα.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, κόρη τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ τῆς Κλυταιμ.
ΑΧΙΛΛΕΥΣ, βασιλεὺς τῆς Φθίας.
ΑΓΓΕΛΟΣ.

(Ἡ σκηνὴ στὴν Αὐλίδα.)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἀγαμέμνων. Ἐλα, γέροντα, ἔμπρὸς στὴ σκηνὴ μου.

Πρεσβύτης. Ἐρχομαι βασιλιά μου, τί νέα
σχεδιάζεις;

Ἀγαμέμνων. Θὰ ῥθῆς;

Πρεσβύτης. Φτάνω ἀμέσως.

Ἔπνον τὰ γηρατειά μου δὲν ἔχουν
καὶ τὰ μάτια μου πάντα ἀγρυπνοῦν.

Ἀγαμέμνων. Σὰν τί τάχα νὰ φέρῃ αὐτὸ τᾶστρο,
τὸ λαμπρό, ποὺ μεσοῦρανα τρέμει
στὴν ἐφτάστερη Πούλεια σιμά;
Δὲν ἀκούσται φωνὴ κἄν πουλιᾶν
οὔτε θάλασσας· τέλεια γαλήνη
βασιλεύει στὸν Εὔριπο αὐτόν.

Πρεσβύτης. Μὰ γιατί, βασιλιά μου Ἀγαμέμνονα,
ἔξω ἀπὸ τὴ σκηνὴ σου γυρίζεις;
Κῆσυχάζει δ' ἀκόμα ἡ Αὐλίδα
καὶ τοῦ κάστρου οἱ φρουροὶ δὲν ἀλλάξαν.
Πᾶμε μέσα.

Ἀγαμέμνων. Ζηλεύω σε, γέρο,
κι ὅποιον ἔζησε δίχως κινδύνους
ἄγνωστος κι ἄδοξος τὸν ζηλεύω·
δὲν ζηλεύω ὅποιους ζοῦν στὲς τιμές.

- Προσβύτης.** Μὰ ἐδῶ στέκει τῆς ζωῆς μας ἡ χάρη. 20
Ἄγαμέμνων. Κι ὅμως εἶν' ἐπικίνδυνη χάρη.
 Κοὶ τιμὲς εἶναι βέβαια γλυκῆς,
 μὰ ἂν σκοντάψουν στὰ ἐνάντια πικραίνουν.
 Πότε τὰ σφάλματά μας στοὺς θεοὺς 25
 ἀναποδογυρίζουν τῆ ζωῆς μας,
 κι ἄλλοτε τῶν ἀνθρώπων πολλὰς
 καὶ δυσάρεστες γνῶμες τὴν τρώγουν.
- Προσβύτης.** Δὲ μ' ἀρέσουν αὐτά, βασιλιά μου,
 νὰ τὰ λές· δέ σε γέννησ' ὁ Ἄτρεας
 νάχης ὅλα τῆς ζωῆς τὰγαθά. 30
 Σὰ θνητὸς πού εἶσαι θάχης χαρὰ
 μὰ καὶ λύπη· Κἔσὺ ἂν δὲν τὸ θέλῃς,
 τῶν θεῶν οἱ βουλὲς τέτοιες εἶναι.
 Μὰ ἐσὺ ἀνάφτεις τοῦ λύχνου τὸ φῶς
 καὶ τὸ γράμμα σου γράφεις αὐτό, 35
 πού στὰ χέρια σου ἀκόμα βαστάς,
 μὰ καὶ πάλι ὅσα γράφεις τὰ σβήνεις,
 τὸ σφραγίζεις καὶ πάλι τὸ λύνεις,
 ρίχνεις τὸ πινακίδι σου χάμω,
 καὶ πικρὸ δάκρυ χύνεις, 40
 καὶ καμιὰ ἀμφιβολία δὲν ἀφήνεις
 πὼς δὲ βρίσκεισαι στὰ συγκαλά σου.
 Τεῖναι ὁ πόνος σου; τεῖναι; τί πράμα,
 βασιλιά μου, συμβαίνει; γιὰ ἴπέ μου.
 Θὰ τὸ πῆς σ' ἀγαθὸ καὶ πιστὸν ἀνθρωπὸ σου· 45
 στὴ γυναῖκα σου τότε ὁ Τυνδάραος
 μ' ἔστειλε γιὰ προικιὸ τῆς
 κἔμπιστο συνοδὸ τῆς.
- Ἄγαμέμνων.** Τρεῖς κόρες τῆς Θεσιάδας Λήδας γίνηκαν,
 ἡ Φοίβα, ἡ Κλυταιμῆστρα, πῶχ' ὁμόζυγη, 50
 κῆ Ἑλένη, πού σ' αὐτὴν οἱ πλειὸ καλότυχοι
 νιοὶ τῆς Ἑλλάδας πῆγαν γιὰ γαμπροί. Βαρειὲς
 φοβέρες γένονταν κι ἀλληλοσκοτωμὸ
 τοίμαζαν, ποιοὶ δὲ θάπαιρναν τὴν κορασιά.
 Δὲν ἤξερε ὁ πατέρας τῆς Τυνδάραος, 55
 πὼς νὰ τὴ δώσῃ ἢ μὴν τὴ δώσῃ ἀσκόνταφτα.
 Τοῦρθε στὸ νοῦ συμματαξὺ τους νὰ ὀρκιστοῦν
 καὶ δώσουν οἱ γαμπροὶ τὰ δεξιὰ χέρια τους
 καὶ στοῦ βαμοῦ τὲς φλόγες νὰ χύσουν σπονδές,
 κι αὐτὰ νὰ βεβαιώσουν μὲ κατάρα τους: 60
 Ὅποιον κιἂν γένῃ ἢ Τυνδαρίδα ταίρι του

- νὰ τὸν συμβοηθοῦν ἂν ἀπ' τὸ σπίτι του
 τὴν πάρη ἄλλος καὶ φύγη κι ἀφήσ' ἔτσι αὐτόν·
 νὰ πολεμοῦν τὸν ἄρπαγα, νὰ τοῦ χαλνοῦν 65
 τὴ χώρα, κὰν εἶν' Ἑλληνας κὰν βάρβαρος.
 Κι ἀφοῦ ὁ γέρο Τυνδάραος μὲ νοῦ βαθὺ
 τοὺς ἔπεισε καὶ τοὺς κατάφερ' ὁμορφα,
 τὴν κόρη ἀφήνει νὰ διαλέξῃ ἓνα γαμπρόν,
 ὅποιον τῆς Ἀφροδίτης οἱ γλυκῆς πνοῆς
 θάφερναν. Κιαὐτὴ τὸ Μενέλαο διάλεξε, 70
 πού εἶθε νὰ μὴν τὴν ἔπαιρνε. Σὰν ἔφτασεν
 ἀπ' τὴ Φρυγία εἰς τὴ Σπάρτη ὁ Πάριος πῶκρινε
 τὲς θεές, ὡς λέν, φορώντας ἀνθερὴ στολή
 κι ὠραῖα χρυσαφικὰ μὲ λοῦσο βάρβαρο,
 πόθησε τὴν Ἑλένη, τὸν ποθεῖ κι αὐτὴ, 75
 κι ἄρπάξει τὴν καὶ πάει στῆς Ἴδας τὰ μαντριά,
 γιὰτ' ἔλειπ' ὁ Μενέλαος. Κι αὐτὸς τρελλὸς
 ἀπ' τὸ κακό του στὴν Ἑλλάδα πρόβαλε
 τοὺς παλιούς ὄρκους τοῦ Τυνδάραου μαρτυριά,
 πὼς πρέπει τὸν ἀδικημένο νὰ βοηθοῦν. 80
 Λοιπὸν ἀρματομένοι οἱ Ἕλληνες ὁρμοῦν
 ἐδῶ μὲς στὴν Αὐλίδα τὴν στενόπορη
 μ' ὄπλα, καρὰβια, ἀμάξια κι ἄλογα πολλὰ.
 Κἔμὲ διαλέγουν στρατηγό, πού εἰμ' ἀδερφός
 τοῦ Μενελάου. Κι αὐτὸ τὰξίωμ' ἀμποτες 85
 ἄλλος κανεῖς νὰ τῶπαιρνε ἀντὶς ἐγώ.
 Κἔμῳ μαζεύτηκε ὅλος ὁ στρατὸς ἐδῶ
 μὲς στὴν Αὐλίδα στέκομ' ἀταξίδευτοι.
 Κι ὁ μάντης Κἄλχος στὴν ἀνάγκη λάλησε
 τὴν κόρη μου Ἰφιγένεια νὰ δώσω ἐγώ 90
 θυσιά στοῦ τόπου τὴν προστάτῃαν Ἄρτεμη.
 Κἔτσι θὰ πάμε καὶ τὴν Τροία θὰ πάρωμε·
 μὰ δίχως τὴ θυσιά αὐτὰ δὲ γέγονται.
 Κἔγώ εἶπα στὸν Ταλθύβιο εὐθύς σὰν τάκουσα
 νὰ διαλαλήσῃ πὼς ἀφήνω ἐλεύτερο 95
 τὸ στρατὸν ὅλο, γιὰτὶ δὲ βαστῶ ποτὲ
 τὴν κόρη μου νὰ σφάξω. Μὰ ὁ ἀδελφός μου πλιά
 μὲ κάθε λόγο νὰ ὑπομείνω τὰ δεινὰ
 μὲπέσειε. Κἔτσι στὴ γυναῖκα μου ἔγραψα
 τὴν κόρη μας νὰ στείλῃ γιὰ νὰ παντρευτῇ 100
 τὸν Ἀχιλλέα, παινώντας τὴν ἀξία του,
 καὶ λέοντας πὼς δὲ θέλει μὲ τοὺς Ἀχαιοὺς
 νὰ πάη, ἂν δὲν τοῦ φέρωμε τὴ νύφη ἐδῶ.

- σὲ τέτοιο γάμο ψεύτικο τῆς κόρης μου
θα πίστευε ἢ γυναῖκα μου νὰ φέρῃ την. 105
Καὶ μόνοι αὐτὰ ἀπὸ τοὺς Ἄχαιοὺς τὰ ξέρομεν
ἐγώ, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Κάλχας καὶ ὁ Μενέλαος.
Ὅσα ὅμως τότε δὲν τὰ σκέφτηκα καλά,
τώρα τ'ἀλλάζω, γέροντα, στὸ γράμμ' αὐτό, 110
ποῦ μ' εἶδες στὴν ἀστροφεγγιὰ νάνοιγοκλειῶ.
Ἐμπρὸς πάρε τὸ γράμμ' αὐτὸ καὶ πήγαινε
στ' Ἄργος. Κι ὅσα ἢ γραφή μέσα στὲς δίπλες της
κρύβει θὰ σοῦ τὰ πῶ, ἀφοῦ στὴ γυναῖκα μου
καὶ σ' ὄλο μου τὸ σπίτι εἶσαι πάντα πιστός.
Πρεσβύτης. Λέγε καὶ ξήγα, καὶ μὲ τὴ γλῶσσα νὰ πῶ 115
σύμφωνα μὲ τὸ γράμμα σου αὐτό.
Ἀγαμέμνων. Ὡ τῆς Λήδας βλαστάρι, σοῦ στέλλω
νέα γραφὴ κοντὰ στ' ἄλλο μου γράμμα,
νὰ μὴ στείλῃς τὴν κόρη σου ἐδῶ
στὴν ἀκύμαντη Αὐλίδα, στῆς Εὐβοίας 120
τὴν πλατύκολπη τούτη φτερούδα.
Καὶ τὸ γάμο τῆς κόρης μας πλιὸ
θὰ τὸν κάνουμε σ' ἄλλον καιρό.
Πρεσβύτης. Κι ὁ Ἀχιλλέας ποῦ χάνει τὸ γάμο 125
δὲ θυμώνει, δὲ φουσομανᾷ
μ' ἐσὲ καὶ τὴ γυναῖκα σου; αὐτὸ
φοβερό εἶναι. Γιὰ ξήγα τί λές.
Ἀγαμέμνων. Τ' Ἀχιλλέα μόνον τὸνομα βγήκε,
μὰ γιὰ γάμο δὲν ξέρει αὐτός, οὔτε 130
τὸ τί κάνουμε, οὔδὲ πῶχω τάξει
μὲ τὰ λόγια τὴν κόρη μου νύφη
στὴ ἀγκάλῃ του ἐγὼ νὰ του δώσω.
Πρεσβύτης. Φοβερὴ, βασιλιά μου, εἶναι ἡ τόλμη σου αὐτὴ
νὰ θυσιάσῃς τὴν κόρη σου γιὰ τοὺς Δαναοὺς,
ποῦ τὴν ἔταξες νύφη στὸ γιὸ τῆς θεᾶς. 135
Ἀγαμέμνων. Ὅϊμέ, σάλειψ' ὁ νοῦς μου,
ὄϊμέ, πέφτω σὲ τύφλα βαρειά.
Τρέξε, κίνα τὰ πόδια γοργά,
τὰ γεράματα νίκα.
Πρεσβύτης. Τρέχω εὐθύς, βασιλιά μου. 140
Ἀγαμέμνων. Μὴν καθίσης στοῦ λόγγου τὲς βρῦσες,
γλυκὸς ὕπνος νὰ μὴ σὲ πλανέψῃ.
Πρεσβύτης. Μπα θεὸς νὰ φυλάξῃ.
Ἀγαμέμνων. Καὶ παντοῦ δὰ ὄπου ὁ δρόμος χωρίζει 145
κύτα, φύλαγε μὴ σοῦ ξεφύγῃ

γοργὰ τρέχοντας κανέν' ἀμόξι,
ποῦ θὰ φέρῃ τὴν κόρη μου ἐδῶ,
στῶν Δαναῶν τὰ καράβια.

Πρεσβύτης.

Καλά.

Ἀγαμέμνων. Κιᾶν θὰ βρῆς πρὸς τὲς πύλες τῆς χώρας 150
τὴν πομπή, δράξε τὰ χαλινὰ
τῶν ἀλόγων καὶ γύρνα τὴν πίσω
στὰ Κυκλώπεια τὰ κάστρα ξανά.

Πρεσβύτης.

Πῶς ἢ κόρη σου θὰ μὲ πιστέψῃ
κὴ γυναῖκα σου τέτοια σὰν πῶ;

Ἀγαμέμνων. Τὴ σφγαγίδα αὐτὴ πῶχει τὸ γράμμα 155
φύλαγε. Σύρε· πλιὸ ἀσπρίζει τὸ φῶς
τῆς λαμπρῆς χαραυγῆς καὶ τοῦ Ἥλιου
τὸ τετράλογο πύρινο ἀμάξι·

βοήθα με στὰ δεινὰ μου κέσῃ. 160

Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον κανένας
ὡς τὸ τέλος νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς·
δίχως λύπες δὲν εἶναι κανεὶς.

ΠΑΡΟΔΟΣ

Χορὸς γυναικῶν.

(*Στροφή α'.*)

Μὲς στῆς Αὐλίδας ἄραξα τὸ ἀμμουδερὸ ἀκρογιάλι, 165
τὸ στενορρέματο Εὐριπο περνώντας, σὰν ἀφήκα
τὴ χώρα μου Χαλκίδα ἐγώ, ποῦ τὰ νερὰ τὴ θρέφουν

τῆς ξακουστῆς Ἀρέθουσας, νὰ ἰδῶ στρατὸ καὶ στόλο 170
τῶν ἀντρειωμένων Ἀχαιῶν, ποῦ μὲ καράβια χίλια,
καθὼς μᾶς λέν οἱ ἄντρες μας, τοὺς ὀδηγοῦν στὴν Τροία

ὁ ἀφέντης Ἀγαμέμνωνας μὲ τὸν ξανθὸ Μενέλαο, 175
γιὰ τὴν Ἑλένη ποῦ ἄρπάξε στὸν καλαμοσπαρμένον
Εὐρώτα· ὁ Πάρις ὁ βοσκός, τῆς Ἀφροδίτης δῶρο,

τότε ποῦ μὲ τὴν Ἀθηνᾶ καὶ μὲ τὴν Ἥρα ἢ Κίπρη 180
λογόφερνε κεμάλωνε στὲς δροσερὲς βρουσοῦλες
κέλεγε ποῦναι ἡ πρώτη στὴν ὁμορφιὰν αὐτῇ.

(*Ἀντιστροφή α'.*)

Μὲς στ' ἄλσος τῆς Ἀρτέμιδας ποῦ εἶδε πολλὰς θυσίες, 185
μὲ κόκκινα ἦρθα μάγουλα ἀπὸ τὴ ντροπὴ ἀνθισμένα,
νὰ ἰδῶ ὄπλα, ἀσπίδες καὶ σκηνές, νὰ ἰδῶ καὶ ἀλόγων πληθὸς

καὶ ἀρματωμένους Ἕλληνες. Κεῖδα τοὺς δυὸ συντρόφους 190
τοὺς Αἴαντες, τοῦ Οἰλέα τὸ γιὸ καὶ αὐτὸν τοῦ Τελαμῶνα,
τῆς Σαλαμῖνας καύχημα, τὸν Παλαμήδη—ἀγγόνι

τοῦ Ποσειδῶνα—καὶ μαζί τὸν Πρωτεσίλαο· παίζουν
χαρούμενοι σὲ σχήματα πολύπλοκα τὰ ζάρια·
καὶ τὸ Διομήδη ποῦ χαρὰ του αὐτὸς εἶχε νὰ ρίχνῃ 200
τὸ δίσκο, καὶ τὸ θαυμαστὸ πολεμιστὴ Μηριόνη,
καὶ τοῦ Λαέρτη εἶδα τὸ γιόν ἀπ' τὰ νησιώτικα ὄρη,
καὶ τὸ Νηρέα, ποῦ ὄλους περνάει στὴν ὁμορφιά. 205

(Ἐπωδὸς)

Εἶδα τὸ γοργοπόδαρο κισάνεμο Ἀχιλλέα,
τὸν ἀνάθρεμμα τοῦ Χείρωνα τῆς Θέτιδας τὴ γέννα,
ποῦ στὰ χαλίκια τοῦ γυαλοῦ βαριά ὀπλισμένος τρέχει 210
κι ἀμάξι μ' ἄτια τέσσερα πασχίζει νὰ περάσῃ. 215
Κι ὁ ἀμαξήλατος Εὐμηλος, τ' Ἀδμήτου ὁ γιός, φωνάζει·
καὶ μὲ τὴ μάστιγα χτυπᾷ τὰ ζηλεμένα του ἄτια,
ποῦ εἶχαν χρυσὰ τὰ χαλινὰ κῆταν τὰ δυὸ τῆς μέσης 220
λευκόστιχτα κι ἀσπρόμαυρα, καὶ τᾶλλα δυὸ, τὰ πόξω,
ξανθότριχα, καὶ παρδαλὰ τὰ ποδοστράγαλα εἶχαν. 225
Κι ὁ Ἀχιλλέας ἀκούραστος πηδᾷ βαριά ὀπλισμένος
πάντα κοντὰ στ' ἀμάξι καὶ δίπλα στοὺς τροχοὺς. 230

(Στροφή β'.)

Εἶδα καὶ θαύμασα ἄμετρα καράβια, τὰ γυναίκεια
τὰ μάτια μου δὲ χόρταιναν ἀπ' τὴ χαρὰ νὰ βλέπουν.
Πενήντα πλοῖα πολεμικὰ πρὸς τὸ δεξιὸ τὸ μέρος 235
ὁ Ἀχιλλέας τὰ κυβερνᾷ, τῶν Μυρμιδόνων Ἄρης.
Ἔχουν ἀγάλματα χρυσὰ στὴν πλώρη τῶν Νεραίδων,
στὲς πρύμνες τὴ σημαία τ' Ἀχιλλεϊκοῦ στρατοῦ. 240

(Ἀντιστροφή β'.)

Κοντὰ τους πλοῖα Ἀργίτικα στέκονταν ἄλλα τόσα,
ποῦ οἱ δυὸ ἀρχηγοὶ τὰ κυβερνοῦν, ὁ γιός τοῦ Μηκιστέα
ὁ Εὐρύαλος, κι ὁ Στένελος ὁ γιός τοῦ Καπανέα. 245
Κατόπι τοῦ Θησέα ὁ γιός μ' ἐξήντα πλοῖα, πῶχει
σ' ἀμάξια μ' ἄτια φτερωτὰ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ, ποῦ δίνει 250
στοὺς ναῦτες ἡ θωριά της ἐλπίδα καὶ χαρὰ.

(Στροφή γ'.)

Εἶδαμε καὶ τῶν Βοιωτῶν πενήντα πλοῖα, ποῦ εἶχαν
στῆς πρύμνης τῶν τὰ κρόκορφα σημαδιακὸ στολίδι· 255
τὸν Κάδμο αὐτὸ παρᾶσταινε, ποῦ ἐκράτει χρυσὸ δράκο.
Εἶχαν τὸν ἥρωα Λήϊτον ἐκεῖνα γι' ἀρχηγό τους. 260

Κι ἀπὸ τὸ Θρόνιο τᾶκουστὸ κίνησε ὁ γιός τοῦ Οἰλέα
καὶ φτάνει μ' ἄλλα τόσα καράβια Λοκρικὰ.

(Ἀντιστροφή γ'.)

Φέρνει κι ἀπ' τὴν Κυκλώπεια Μυκήνα ὁ γιός τ' Ἀτρέα 265
σ' ἑκατὸ πλοῖα στρατὸν πολὺ· κᾶχει συναρχηγό του
τὸ φίλο του Ἄδραστο· γι' αὐτὴ νὰ ἐκδικηθῇ ἡ Ἑλλάδα,
ποῦ γι' ἄντρα βάρβαρο ἄφηκε τὸν ἀνάκτορά της. Εἶδα 270
καὶ τὴ σημαία τοῦ Νέστορα τῆς Πύλου, μὲς στὴν πρύμνη,
ποῦ εἶχε μὲ πόδια ταύρου τὸν ποταμὸ Ἀλφειό. 275

(Στροφή δ'.)

Μὲ τὸ Γουνέα ὡς ἀρχηγὸ τῶν Αἰνιάνων ἦταν
δώδεκα πλοῖα· καὶ σιμὰ τῆς Ἥλιδας οἱ ἀρχόντοι· 280
Ἐπειοὺς τοὺς ἔλεγ' ὁ στρατός· τὸν Εὐρυτο εἶχαν πρῶτο.
Κι ὁ Μέγης τοῦ Φιλέα ὁ γιός, ἀπὸ τὲς Ἐχινάδες, 285
τὰ κακοζύγωτα νησιά, κυβέρνας τῶν Ταφίων
τὰ πλοῖα, ποῦ εἶχαν στείλει μὲ τᾶσπρα τὰ κουπιὰ.

(Ἀντιστροφή δ'.)

Κι ὁ Σαλαμίνιος Αἴαντας τὰ δυὸ πλευρὰ τοῦ στόλου, 290
τὸ δέξιο καὶ τὸ ἀριστερό, σὲ μιὰ σειρά τὰ σμίγει
μὲ δώδεκα γοργότατα καράβια ἀραδιασμένα.
Ἔτσι ἄκουσα τὸ ναυτικὸ στρατὸ κᾶτσι τὸν εἶδα· 295
κι ἂν θὰ προβάλουν μπρὸς σ' αὐτὸν οἱ βάρκες τῶν βαρβάρων
δὲ θὰ ξαναγυρίσουν πλιά, κατὰ τὸ στόλο ποῦ εἶδα. 300
Ὅσο δὰ γιὰ τὸν πεζικὸ στρατὸ ἤκουσα στὸ σπιτί
πολλά, κι ἀνάγκη τώρα δὲν εἶναι νὰ τὰ πῶ.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Α'.

Πρεσβύτης. Μενέλαε, ἔχεις τόλμη κακὴν κι ἄπρεπη.
Μενέλαος. Φύγε· εἶσαι στὸν ἀφέντη σου πολὺ πιστός.
Πρεσβύτης. Τιμὴ μοῦ φέρνει ἡ προσβολὴ ποῦ μῶκανες. 305
Μενέλαος. Θὰ κλάψης, ἂν θὰ κάνης τὰ δὲν πρέπει σου.
Πρεσβύτης. Δὲν πρέπει νὰ νοιχτῇ τὸ γράμμα ποῦ κρατῶ.
Μενέλαος. Μηδὲ νὰ φέρης στὴν Ἑλλάδα ὄλη κακά.
Πρεσβύτης. Μάλωνε μ' ἄλλους· κι ἄφησε σ' ἐμέν' αὐτό.
Μενέλαος. Δὲ θὰ τὰ φήσω.
Πρεσβύτης. Κι οὐδ' ἐγὼ τὸ παρατῶ. 310
Μενέλαος. Σοῦ σπάζω μὲ τὸ σκῆπτρο τὸ κεφάλι σου.
Πρεσβύτης. Τιμὴ μου νὰ χαθῶ γιὰ τὸν ἀφέντη μου.
Μενέλαος. Ἄφησε το· οἱ δοῦλοι πρέπει λίγα νὰ μιλοῦν,

- Πρεσβύτης.** Ἀφέντη μου Ἀγαμέμνονα, ἀδικούμεστε·
αὐτὸς μὲ βία τὸ γράμμα σου ἀπ' τὰ χέρια μου 315
μ' ἄρπαξε, καὶ δὲν κάνει τὰ προεπούμενα.
- Ἀγαμέμνων.** Τεῖν' αὐτὴ ἡ λογομαχία κοῖ φωνές μπρὸς τὴ σκηνή;
- Μενέλαος.** Βάσῃν ἔχουν τὰ δικά μου λόγια κι ὄχι τούτου ἐδῶ.
- Ἀγαμέμνων.** Τί μαλώνεις σύ, Μενέλαε, μ' αὐτὸν καὶ τὸν τραβᾶς;
- Μενέλαος.** Ρίξε πρὸς ἐμὲ τὸ βλέμμα γιὰ νὰρχίσω νὰ σοῦ πῶ. 320
- Ἀγαμέμνων.** Θαρρεῖς τρέμω νὰ κυτάξω σε τ' Ἀτρέα γιὸς ἐγώ;
- Μενέλαος.** Βλέπεις τοῦτο δὰ τὸ γράμμα, ποῦ θὰ φέρῃ συμφορές;
- Ἀγαμέμνων.** Βλέπω, μὰ ἀπὸ τὰ δικά σου χέρια πρῶτα δός μου το.
- Μενέλαος.** Ὅχι, πρὶν νὰ δείξω τὰ γραμμένα σ' ὅλους τοὺς Δαναούς.
- Ἀγαμέμνων.** Μήπως τᾶνοιξες καὶ ξέρεις ὅσα ἐσὺ δὲν ἔπρεπε; 325
- Μενέλαος.** Ἐέρω τὲς κρυφές σου πράξεις, ὥστε ἐσὺ νὰ πικραθῆς.
- Ἀγαμέμνων.** Χαρὰ στὴν ἀνενηροπιά σου. Καὶ ποῦ τῶπιασες αὐτό;
- Μενέλαος.** Καρτερώντας νᾶρθη ἡ κόρη σου ἀπὸ τ' Ἄργος στὸ στρατό.
- Ἀγαμέμνων.** Γιατί νὰ παραμονεύεις με; δὲν εἶναι ἀνενηροπιά;
- Μενέλαος.** Μὲ κεντοῦσε ἡ περιέργεια· δοῦλος σου δὲν εἶμ' ἐγώ. 330
- Ἀγαμέμνων.** Δὲ μ' ἀφήνουν νὰ εἶμαι κύριος τοῦ σπιτιοῦ μου; εἶναι αὐτό;
- Μενέλαος.** Σκέπτεσαι λοξά, ἄλλα τώρα, ἄλλα κατόπι κι ἄλλα πρὶν.
- Ἀγαμέμνων.** Λὲς κοιμψά· μὰ ἡ σοφὴ γλῶσσα τῶν κακῶ εἶναι μισητή.
- Μενέλαος.** Τᾶστατα μυαλὰ τοὺς φίλους τοὺς μπερδεύουν κι ἀδικοῦν.
Θέλω νὰ σ' ἀποξελέγξω, μὰ ἀπὸ τὴν ὀργή σου ἐσὺ 335
μὴν ξεφεύγῃς τὴν ἀλήθεια· σύντομα θὰ σοῦ τὰ πῶ.
Ἐέρεις, ὅταν προσπαθοῦσες πῶς νὰ γένῃς ἀρχηγὸς
τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν Τροία, —τάχα πῶς δὲν τῶθελες
μέσα σου ὅμως τὸ ποθοῦσες, —πόσον ἦσαν ταπεινὸς
σφιγγοντας τὸ κ' ἴθε χέρι καὶ τὲς θύρες σου ἀνοιχτὲς 340
εἶχες σ' ὅλους κῆλαιρέτας τὸν καθένα στὴ σειρά,
κι ἂν δὲν τῶθελεν ἀκόμα, νὰγοράσης τὴν τιμὴ
μὲ τοὺς τρόπους σου ζητώντας; Μὰ σὰν πῆρες τὴν εὐθὺς
τρόπους ἄλλαξες, στοὺς φίλους δὲν ἐφέροσσαν σὰν πρὶν,
μέσα ἐκλείστης κείχες γένει δυσκολοπλησίαστος. 345
Ὁ καλὸς ποτὲ δὲν πρέπει σὰν τὸν βοῆ μεγάλη ἀκμὴ
καὶ τοὺς τρόπους του νὰλλάξῃ, μόνον πρέπει νὰ φανῇ
τότε σταθερὸς στοὺς φίλους, ποῦ εὐτυχώντας ἠμπορεῖ
νὰ τοὺς ὠφελῇ. Τὰ βλέπεις ἀπ' ἀρχῆς σ' ἡῦρα κακόν.
Κι ὅταν ἦρθε στὴν Αὐλίδα τῶν Ἑλλήνων ὁ στρατὸς 350
πάλι τίποτε δὲν ἦσαν, κι ἀπ' τῶν θεῶν τὴ συμφορὰ
τάχασες, ποῦ ἄερας πρύμος δὲ φυσοῦσε, κοῖ Δαναοὶ
φώναζαν τὰ πλοῖα νὰφήσουν κι ἄδικα νὰ μὴ μοχθοῦν
στὴν Αὐλίδα, πόσον εἶχες ταραχὴ κι ἄθλια θωριά
μὴ τὸν κάμπο τοῦ Πριάμου δὲ γεμίσης μὲ στρατὸν 355

κυβερνήτης χίλιων πλοίων. Καὶ μ' ἐρώταες: τί πορεία
νᾶβρω μὲς στὴν ἀποριά μου, δόξα νὰ μὴ στερηθῶ
χάνοντας τὴν ἐξουσία; Κι ἅμα ὁ Κάλχας λάλησε
πῶς οἱ Ἄργεῖοι θὰ ξεκινήσουν τότε, ὅταν τὴν κόρη σου
στὴν Ἀρτέμιδα θυσιάσης, πρόθυμα τὴν ἔταξες. 360
καὶ μὴνᾶς μὲ θέλημά σου —μὲ βιὰν ὄχι, μὴν τὸ πῆς—
στὴ γυναῖκα σου νὰ στείλῃ ἐδῶ τὴν κόρη σου, ἀφορμὴ
τ' Ἀχιλλεῖα νὰ γένη ταίρι. Μὰ ἄλλαξες γνώμην εὐθὺς
κι ἄλλα γράφεις, πῶς τῆς κόρης σου δὲ γένεσαι φονιάς·
κείναι ὁ ἴδιος δὰ ὁ αἰθέρας, ὁποῦ τᾶκουσεν αὐτά. 365
Καὶ μύριοι ἄλλοι τῶχουν πάθει· γιὰ νὰ ῥθοῦν στὰ πράγματα
πρόθυμα κοπιᾶζουν πρῶτα, κῆπειτα τραβοῦντ' αἰσχροῖ,
πότε γιατί ἀκοῦν ἀνόητους, πότε δίκια, γιατί αὐτοὶ
δὲ μποροῦν νὰ κυβερνήσουν. Κρῖμα στὴν ταλαίπωρη
τὴν Ἑλλάδα, ποῦ ἐνῶ θέλει μὲ τιμὴ νὰγωνιστῆ, 370
τώρα τοὺς καντιποτένιους βάρβαρους θάφήσῃ πλιά
γιὰ σὲ καὶ τὴ θυγατέρα σου νὰ τὴν ἀναγελοῦν.
Κυβερνήτῃ τῆς πατρίδας καὶ τῶν ὅπλων ἀρχηγὸ
ἐγὼ δὲ θᾶβανα κανέναν ἀπὸ φιλοπροσωπία·
θέλει νοῦν ὁ στρατηλάτης, θέλει φρένα ὁ ἀρχηγός. 375
Ὅταν τᾶδέρφια πέσουν σὲ μαλώματα,
φέρνει πολὺ κακὸ ἢ λογομαχία τους.

Χορός.

Ἀγαμέμνων. Θέλω νὰ σου κάνω λίγα καὶ κατὰ μιλώματα,
δίχως νὰ ψηλοσηκώσω ἀνέντροπα τὰ μάτια μου,
μὸν πραικὰ σὰν ἀδερφός σου· πάντα ντρέπεται ὁ καλός.
Τί ἔχεις κόκκινο τὸ μάτι, πέ μου, τί φυσομανᾶς; 380
Ποιὸς σε φταίει; τί θέλεις; νᾶχῃς τὴν καλή σου ἐπιθυμείς;
δὲ μπορῶ νὰ σοῦ τὴ δώσω, ἀφοῦ τὴ φύλαξες κακά.
Θέλεις γιὰ τὰ σφάλματά σου ἐγὼ ὁ ἀθῶος νὰ τραβῶ;
Ἦ σε καίει ἡ δική μου δόξα; Ἀλλὰ ζητᾶς στὴν ἀγκαλιά 385
νᾶχῃς ὁμορφὴ γυναῖκα; μὰ σοῦ λείπουν τὰ μυαλὰ
κοῖ καλοὶ τρόποι σοῦ λείπουν· ὁ κακὸς κατὰ ποθεῖ.
Κι ἂν ἐγὼ ἄλλαξα κατόπι μιὰν ἀπόφαση στραβή,
τᾶχα εἶμ' ἄμναλος; ἐσύ'σαι πλειότερο, ποῦ ἀφοῦ ἔχασες
μιὰ ἄπιστη γυναῖκα, θέλεις νὰ τὴν λάβῃς πάλι, ἐνῶ 390
γιὰ καλὸ σου ὁ θεὸς τὴν πῆρε. Στὸν Τυνδάραο ὠρκίστηκαν
οἱ στραβόμναλοι τῆς κόρης του γαμπροί· ἀλλ' αὐτὸ θαρρῶ
τῶκανε ἢ ἐλπίδα ποῦχεν ὁ καθεὶς των, κι ὄχι ἐσύ.
Πάρ' τους τώρα καὶ πολέμα· γιατί εἶν' ἔτοιμοι οἱ μωροί·
μὰ ἔχει νοῦν ὁ θεὸς καὶ ξέρει τοὺς καταναγκαστικὸς 395
καὶ κωκοδομένους ὄρκους. Καὶ δὲ θὰ σκοτώσω ἐγὼ
τὰ παιδιὰ μου, γιὰ νὰ λάβῃς ἄδικη χαρὰν ἐσὺ

- με τὴν τιμωρία τῆς ἄθλιας σου γυναίκας, ἐνῶ ἐμὲ
 νύχτα μέρα θά με τρῶν τὰ δάκρυα, πόσφαξ' ἄνομα
 τὸ παιδί πῶχω γεννήσει. Αὐτὰ σοῦ τά εἶπα ὀρθὰ κοφτά· 400
 κι ἂν ἐσὺ δὲ φρονιμέψης, ξέρω τί θὰ κάνω ἐγώ.
Χορός. Αὐτὰ εἶν' ἐνάντια στὰ πρὶν λόγια, ἀλλὰ σωστά·
 καὶ τὰ λυπιοῦνται τὰ παιδιὰ τους οἱ γονεῖς.
Μενέλαος. Δὲν εἶχα ὁ δόλιος συγγενεῖς νὰ με πονοῦν.
Ἀγαμέμνων. Θᾶχης, ἂν δὲ ζητᾶς νὰ καταστρέψης τους. 405
Μενέλαος. Καὶ ποῦ θὰ δείξης πῶχομεν ἓνα γονιό·
Ἀγαμέμνων. Βοηθώντας σε σὲ φρόνιμα, ὄχι σὲ τρελλά.
Μενέλαος. Πρέπει οἱ δικοὶ νὰ συμπονοῦνε τοὺς δικούς.
Ἀγαμέμνων. Ζήτα μου δίκια, ἀλλ' ὄχι νὰ πικραίνης με.
Μενέλαος. Δὲν τὰ τραβῶ μαζί με τὴν Ἑλλάδ' αὐτά; 410
Ἀγαμέμνων. Κῆ Ἑλλάδα εἶναι τρελλή με σέ, ἀπ' ὀργή θεοῦ.
Μενέλαος. Καμάρωνε τὸ σκῆπτρο σου, ἀφοῦ πρόδωκες
 τὸν ἀδερφό σου. Ἐγὼ κι ἄλλους τρόπους θὰ βρῶ
 καὶ φίλους ἄλλους.
Ἄγγελος. Ἀγαμέμνονα, ἀρχηγὲ
 τῶν Πανελλήνων, ἦρθα φέροντας σ' ἐσέ 415
 τὴν κόρη σου Ἰφιγένεια. Συνοδεύει τὴν
 κῆ μάνα της, ἡ Κλυταιμῆστρα σου, μαζί
 κι ὁ γιός σου Ὀρέστης· βλέποντάς τους θὰ χαρῆς,
 τόσον καιρὸ ἀφοῦ λείπεις ἀπ' τὸ σπίτι σου.
 Ἀλλὰ ἐπειδὴ κέτράβησαν δρόμο μακρὺ, 420
 τὰ βρά τους πόδια πλάϊ σὲ βρύση δροσερή,
 καθὼς καὶ τᾶλσγά τους, ξεκουράζουν τα
 κέκαθισαν νὰ φᾶν στὴ γλῶη τῶν λιβαδιῶν.
 Μὰ ἐγὼ ἔτρεξα μπροστὰ γιὰ νὰ προετοιμασιῆς.
 Κέμαθεν ὁ στρατός πῶς ἦρθε ἡ κόρη σου, 425
 γιατί παντοῦ γοργὸς ὁ λόγος πέταξε.
 Καὶ τρέχουν ὅλοι γιὰ νὰ ἰδοῦν τὴν κόρη σου·
 Τοὺς εὐτυχεῖς ὅλοι θανατᾶζουν καὶ τιμοῦν.
 Καὶ λέγουν· εἶναι γάμος ἢ τί γένεται;
 ἢ πόθησεν ὁ ἀφέντης Ἀγαμέμνονας 430
 τὴν κόρη του νὰ ἰδῆ, γι' αὐτὸ τὴν ἔφερε;
 Κι ἄλλοι εἶπαν· τὴν κοπέλα πρὶν τοῦ γάμου της
 τὴ φέρουν στῆς Ἀυλίδας τὴν κυρὰ Ἄρτεμην.
 Ἀλλὰ ποιὸς θὰ τὴν πάρῃ; Ἐτοίμασε λοιπὸν
 γιὰ τοῦτα, τὰ κανίστρια, στεφανώσετε 435
 τὴν κεφαλή σας μ' ἄνθη, καὶ σύ, βασιλιά
 Μενέλαε, φρόντιζε γιὰ τὴ χαρά· ἄς βροντοῦν
 μὲς στὲς σκηνὲς σουραῦλια καὶ χτύποι ποδιῶν·

- γιατί ἦρθε ἡ μέρα αὐτὴ ἡ λαμπρὴ στὴν κορασιά.
Ἀγαμέμνων. Σ' εὐχαριστῶ· ἔμπα τώρα μὲς στὰ δώματα· 440
 καὶ τᾶλλα ἢ τύχη θὰ τὰ φέρῃ σὲ καλό.—
 Ὅϊμέ, ποῦθε νὰρχίσω ὁ δόλιος; τί νὰ πῶ;
 Σὲ τί ζυγὸ σκληρῆς ἀνάγκης ἔπεσα!
 Θεὸς σοφώτερός μου κατατρέχει με,
 καὶ μου ἀναποδογύρισε τὰ σχέδια. 445
 Ὡ πόσο ἡ ταπεινὴ γενιὰ εἶναι χρησιμη.
 Γιατὶ μποροῦν αὐτοὶ νὰ κλάψουν εὐκολα,
 κι ὅσα θέλουν νὰ ποῦν· ἐνῶ στοὺς εὐγενεῖς
 αὐτὰ δὲν πρόεπον. Τὴ ζωὴ μας κυβερνᾶ
 τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ λαὸ δουλεύομε. 450
 Ποῦ ἐγὼ νὰ βγάλω δάκρυ τώρα ντρέπομαι,
 καὶ νὰ μὴν κλάψω πάλι ὁ δόλιος ντρέπομαι,
 σὰν ἔφτασα στὲς πλειὸ μεγάλες συμφορές.
 Καὶ τώρα, τί θὰ πῶ πλιά στὴ γυναίκα μου;
 πῶς θὰ δεχτῶ τὴν; πῶς στὰ μάτια θὰ τὴ δῶ; 455
 Κοντὰ στὰ κακὰ ποῦ εἶχα μ' ἀποχάλασεν
 ἀκάλεστη σὰ μοῦρθε. Κι ὅμως φυσικὸ
 νὰκολουθᾶ τὴν κόρη της, παντρεύοντας
 καὶ δίνοντας τὸ σπλάχνο της, ὅπου ἄσπλαγγο
 θὰ μ' εὔρη. Πῶς κλαίω καὶ τὴ δόλια κορασιά, 460
 τί κορασιά; ποῦ νύφη θὰ τὴν πάρῃ εὐθὺς
 ὁ Ἄδης. Κι αὐτὴ, θαρρῶ, θὰ με παρακαλῆ:
 Πατέρα, μὲ σκοτώνεις; τέτοιο γάμο δὰ
 κέσὺ νὰ κάνης κι ὅποιος εἶναι φίλος σου.
 Κοντὰ θὰ κλαίῃ κι ὁ Ὀρέστης συγκινητικὰ 465
 χωρὶς νὰ νοιώθῃ· γιατί ἀκόμα εἶναι μωρό.
 Ἄχ, τοῦ Πριάμου ὁ γιὸς μοῦ τᾶκανε αὐτά,
 σὰν πῆρε τὴν Ἑλένη, αὐτὸς μ' ἐχίλασε.
Χορός. Κέγὼ καταλυπιοῦμαι· πρέπει νὰ θρηνοῦν
 κοὶ ξένοι γιὰ τοῦ βασιλιᾶ τὴ συμφορὰ. 470
Μενέλαος. Δός μου, ἀδερφέ μου, νὰ σφίξω τὸ χέρι σου.
Ἀγαμέμνων. Πάρε το· ἐσὺ νικᾶς, κέγὼ εἶμαι δυστυχής.
Μενέλαος. Ὁρκίζομαι στὸν πάππο μας τὸν Πέλοπα,
 καθὼς καὶ στὸν Ἀτρέα, ποῦ μᾶς γέννησε,
 νὰ σ' ὀμιλήσω ἀπ' τὴν καρδιά μου καθαρὰ 475
 καὶ τίποτε πλαστό, παρὰ ὅ τι σκέπτομαι.
 Σ' εἶδα νὰ χύνῃς δάκρυ ἀπὸ τὰ μάτια σου
 κέπόνεσά σε κι ἀντιδάκρυσα κέγὼ
 καὶ φεύγω ἀπ' τὰ παλιὰ τὰ λόγια μου μακριά·
 δέ σε πικραίνω· κέρχομαι στὴ γνώμη σου· 480

- σοῦ λέω νὰ μὴ σκοτώσης τὸ παιδάκι σου,
μὴτε νὰ προτιμήσης τὸ συμφέρο μου.
Δὲν πρέπει ἐσὺ νὰ κλαῖς κὲγὼ νὰ χαίρωμαι,
νὰ χάνωνται οἱ δικοί σου, οἱ δικοί μου νὰ ζοῦν.
Τί θέλω τάχα; κι ἂν γυναῖκα ἐγὼ ποθῶ, 485
μὴ τάχα δὲ μπορῶ νὰ βρῶ ἄλλη διαλεχτή;
Νὰ χάσω ἐγὼ τὸν ἀδερφό μου εἶναι σωστό,
γιὰ νᾶβρω τὴν Ἑλένη, ἀντὶ καλοῦ κακό;
Μωρὸς πρὶν ἤμουν κῦστερα κατάλαβα 490
τί πάει νὰ πῆ νὰ σφάξης τὸ παιδάκι σου.
Μὰ κῆ καρδιά μου γιὰ τὴ δόλια κορασιά,
σὺν πού εἰμαι συγγενής, βαθιὰ μὲ πόνεσε,
πὺθ θὰ θυσιάστῃ γιὰ τὴ γυναῖκα μου.
Τί φταίει γιὰ τὴν Ἑλένη ἢ θυγατέρα σου;
Ἄς φύγη ἅπ' τὴν Ἀυλίδα, ἄς σκορπιστῇ ὁ στρατός. 495
Κὲσὺ ἀδερφέ μου πλιὸ μὴ χύνῃς δάκρυα
καὶ μὴ κάνῃς κέμὲ νὰ κλαίω μαζί μ' ἐσέ.
Κι ἂν μῶδωκε ὁ χρησιμὸς κάποιου δικαίωμα
στῆς κόρης σου τὴ ζωὴ, τᾶφήνω ἐγὼ σ' ἐσέ.
Ἄπὸ τὰ πικρὰ λόγια, θὰ πῆς, ἄλλαξα; 500
σωστά· καὶ τὸ μετάνοιωσα γιὰτὶ ἀγαπῶ
τὸν ἀδερφό μου. Πρέπει ὁ κάθε φρόνιμος
πάντα νὰ προτιμᾷ τὰ πλεῖο καλύτερα.
Χορός. Εὐγενικά εἶπες κι ὡς πρέπει σ' ἀπόγονο 505
τοῦ Δία· δὲ θὰ ντροπιάσης τοὺς ποπποῦδες σου.
Ἀγαμέμνων. Μενέλαε, σ' ἐπαινῶ, γιὰτὶ δὲν πίστευα
πὼς θ' ἄλεγες τέτοια σωστά, πού σου ἄξιζαν.
Μενέλαος. Τὴ σύγχυση στάδέρφια φέρνει ὁ Ἔρωτας
κῆ ἀχορταγιά στὸ μοίρασμα· μακριὰ ἀπὸ ἐμὲ 510
τέτοια συγγένεια καὶ στὲς δυὸ μεριὲς πικρὴ.
Ἀγαμέμνων. Κι ὅμως σ' ἀνάγκην ἔφτασα ἀναπόφευκτη,
νὰ κάνω τὴ σκληρὴ σφαγὴ τῆς κόρης μου.
Μενέλαος. Πῶς; καὶ ποιὸς θ' ἀναγκάσει σε νὰ σφάξης τὴν;
Ἀγαμέμνων. Ὅλο μαζί τὸ στρατεύμα τῶν Ἀχαιῶν.
Μενέλαος. Ὅχι, φτάνει στ' Ἄργος πάλι νὰ στείλῃς τὴν. 515
Ἀγαμέμνων. Ἴσως ξεφύγω τὸνα· ὄχι ὅμως καὶ τὰ δυό.
Μενέλαος. Ποιό; μὴ τόσο πολὺ φοβᾶσαι τὸ λαό.
Ἀγαμέμνων. Ὁ Κάλχας στὸ στρατό μας τὸ χρησμὸ θὰ πῆ.
Μενέλαος. Ὅχι, ἂν πεθάνῃ πρὶν· κι αὐτὸ δὰ εἶν' εὐκόλο.
Ἀγαμέμνων. Γένος κακὸ ὄλοι οἱ μάντες καὶ φιλόδοξο. 520
Μενέλαος. Κακὸ πὺθ δὲ μπορεῖς νὰ τὸ ξεφορτωθῆς.
Ἀγαμέμνων. Μὰ δὲ φοβᾶσαι αὐτὸ πὺθ μῶρχεται στὸ νοῦ;

- Μενέλαος.** Ἄν δὲν τᾶκούσω πῶς μπορῶ νὰποκριθῶ;
Ἀγαμέμνων. Ὅλα τὰ ξέρεῖ αὐτὰ τοῦ Σίσυφου ἢ γενιά. 525
Μενέλαος. Δὲ θὰ μᾶς βλάβῃ ὁ Ὀδυσσεύς σὲ τίποτε.
Ἀγαμέμνων. Πάντα εἶναι πονηρὸς καὶ πάει μὲ τὸ λαό.
Μενέλαος. Ἐχει καὶ τὸ κακὸ ποῦναι φιλόδοξο.
Ἀγαμέμνων. Λοιπὸν φαντάσου στοὺς Ἀργίτες νὰ σταθῇ
καὶ πῆ ὅσα ὁ Κάλχας λάλησε, πῆ καὶ γιὰ μὲ 530
πὼς ἔταξα θυσία στήν Ἀρτέμιδα.
κᾶπειτ' ἄρνοιούμαι· θὰ ἐρεθίσῃ τὸ στρατὸ
καὶ τοὺς Ἀργίτες θὰ προστάξῃ, ἐσὲ κέμὲ
σκοτώνοντας, νὰ σφάξουν καὶ τὴν κόρη μου.
Κι ἂν στ' Ἄργος πάω θὰ μᾶς ἄρπάξουν, σὺν ἐρθοῦν 535
μὲς στὰ Κυκλώπεια κάστρα καὶ τὴ χώρα εὐθὺς
θάπορημάξουν. Τέτοια εἶναι τὰ πάθη μου.
Ὅϊμέ, οἱ θεοὶ σὲ τί ἀγωνία μ' ἔρριξαν.
Ἠρόσεξε κᾶν, Μενέλαε, στὸ στρατὸ σὺν πᾶς
νὰ μὴν τὰ μάθη ἀκόμα ἢ Κλυταμῆστρα αὐτὰ, 540
πρὶν ἀποστείλω στὸν Ἄδη τὴν κόρη μου,
κᾶτσι θὰ κλαίω λιγώτερο τὰ πάθη μου.
Κᾶσεῖς, ξένες, γι' αὐτὰ μὴν ᾠῆτε τίποτε.*

ΣΤΑΣΙΜΟΝ Α'.

Χορός.

(Στροφή.)

- Καλότρυχοι ὅσοι γνωστικὰ καὶ μὲ μέτρο τὲς γλύκες 545
τῆς Ἀφροδίτης γεύτηκαν, καὶ γαληνὰ δεχτήκαν
τοῦ χρυσομάλλῃ τοῦ Ἔρωτα τοὺς μανιασμένους οἴστρους,
πὺθ ρίχνει σαῖτιτιες διπλὲς στὸν πόθο βουτηγμένες,
πὺθ ἄλλες γλυκαίνουν τὴ ζωὴ, κι ἄλλες τὴ φαρμακώνουν. 550
Καλὴ μου Κύπρη, ἄς μὴν τὸ βροῦν αὐτὲς τὸ σπιτικό μου.
Μέτρια χάρη ἄς ἔχω ἐγὼ, κεύθενικούς τοὺς πόθους. 555
θᾶλω πραικὴ τὴν Κύπρη, τὴ διώχνω ὀρμητικὴ.

(* Ἀντιστροφή.)

- Στοὺς τρόπους καὶ στὸ φυσικὸ οἱ ἀνθρώποι διαφέρουν·
μὰ τὸ καλὸ εἶναι φανερό. Στὴν ἀρετὴ μᾶς φέρνουν 560
κῆ ἀνατροφή κῆ μάθησι. Κεῖν' ἢ ντροπὴ σοφία,
κᾶχει καὶ τᾶξιο χάρισμα μὲ φωτισμένη γνώμη 565
νὰ βλέπῃ τὰ προεπούμενα, πὺθ φέρνουν δόξα αἰώνια.
Μέγα πρᾶμα νὰ κυνηγοῦν τὴ ἀρετὴ οἱ γυναῖκες 570
σεμνὰ κρυμμένες σπῆτι τους, κοὶ ἄντρες μὲς στοῦ κόσμου

τὰ πλήθη, ἐκεῖ πού αὐξάνουν τῆς χώρας τὴν ἀκμή.

(Ἐπωδός.)

Ἦρθες, ὦ Πάρι, ἐσὺ ἀπ' ἐκεῖ
 πού μεγάλωσες βουκόλος
 στάσπρομόσχαρ᾽ αἰδῆς, 575
 βαρβαρικὰ συρίζοντας,
 καὶ μὲ Φρυγικὲς φλογέρες
 ἔπαιζες σκοποὺς τοῦ Ὀλύμπου·
 γελάδες καλομάσταρες
 βόσκαες, ὅταν πρόσμενέ σε
 τῶν τριῶν θεῶν ἡ κρίση, 580
 πού στήν Ἑλλάδα σ' ἔστειλε·
 καὶ σὰν εἶδες τὴν Ἑλένη
 στὰ ἔλεφάντινά της σπίτια
 μῆρωτα τὴν ἐφλόγισες 585
 μὰ κἔσὺ ἐρωτολοβώθης·
 καὶ μιὰ ἀμάχη μ' ἄλλη ἀμάχη
 στῆς Τροίας τὴν ἀκρόπολη
 φέρνει τώρα τὴν Ἑλλάδα
 μὲ στρατὸν καὶ μὲ καράβια.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Β΄.

Χορός.

ὦ, μεγάλη ἡ εὐτυχία τῶν μεγάλων· 590
 ὄδετε τὴ ρηγοπούλα Ἰφιγένεια,
 κῆ βασίλισσα νά, ἡ Κλυταιμῆστρα,
 ὅ πὼς βλάστησαν ἀπὸ μεγάλους
 κἔχουν φτάσει σὲ τύχες λαμπρές.
 Θεοὺς θαρροῦν τοὺς τρανοὺς κευτυχεῖς 595
 οἱ θνητοὶ ὅσοι κακὴν ἔχουν μοῖρα.
 Τῆς Χαλκίδας κοπέλες, ἐδῶ νὰ σταθοῦμε,
 τῆ βασίλισσα νὰ ὑποδεχτοῦμε,
 μὴ σκοντάψη στὴ γῆ, ἀπὸ τὰμάξι σὰ βγῆ.
 Μ' ἄβρ᾽ ἄβρα χέρια καὶ μ' ἦθος γλυκό, 600
 μὴ σκιαχτῆ, πού μᾶς ἦρθ' ἐδῶ πρώτη φορὰ
 τ' Ἀγαμέμνονα ἡ ξάκουστη κόρη,
 κι ἄς μὴ δώσωμε οἱ ξένης
 παραζάλη κενόχληση
 στὲς Ἀργίτισσες ξένης. 605

Κλυταιμῆστρα. Θαρρῶ καλὸ προμήνυμα πὼς εἶν' αὐτό,

τὰ λόγια τὰ γλυκὰ κῆ καλωσύνη σου·
 κἔχω μιὰ ἐλπίδα πὼς σὲ γάμους τυχεροὺς 610
 ἦρθα τυφοδηγήτρια. Γιὰ βγάλετε
 ἀπὸ τὰμάξια τὰ προικιά τῆς κόρης μου,
 καὶ στὸ παλάτι φέρτε τα προσεχτικά.
 Κἔσὺ ἔβγα ἀπὸ τὰμάξι τώρα, κόρη μου,
 κι ἄβρ᾽ ἄβρα καὶ σιγανὰ κίνα τὸ πόδι σου. 615
 Κἔσεῖς, κοπέλες, πάρτε τὴν στήν ἀγκαλιά
 κι ἀπὸ τὰμάξι βγάλτε τὴν. Τὸ χέρι σας
 δόστε κέμενα κάποια, νάποβασταχτῶ
 τὸ κάθισμα τῆς ἄμαξας ἀφήνοντας.
 Κοί ἄλλες σταθῆτε στῶν φοραδῶν τὸ ζυγό,
 γιὰ τὸ δειλὸ μάτι τους ξαφνίζεται. 620
 Πάρτε καὶ τὸν Ὀρέστη, τ' Ἀγαμέμνονα
 τοῦτον τὸ μικρὸ γιό, πού ἀκόμα εἶναι μωρό.
 Γιέ μου, κοιμᾶσαι; ἡ ἄμαξα σὲ κούρασε;
 σῆχω στῆς ἀδελφῆς σου τὴ λαμπρὴ χαρὰ· 625
 πού ἐσὺ, εὐγενής, θὰ συγγενέψης μ' εὐγενῆ,
 μὲ τῆς Νεραΐδας τὸν ἰσόθεο τὸ γιό.
 Ἐλα σιμά μου, κόρη μου Ἰφιγένεια,
 καὶ στάσου πλαῖ στὴ μίνα σου, καὶ κάνε με
 τούτες οἱ ξένης νά με ποῦν καλότυχη. 630
 Ἄ, νά, χαίρετα τὸν καλὸ πατέρα σου.
 Ἰφιγένεια. Μίνα μου, μὴ θυμώσης πού τρέχω μπροστὰ
 νὰ σφιχταγκαλιαστῶ μὲ τὸν πατέρα μου.
 Κλυταιμῆστ. Πολύτιμέ μου βασιλιᾷ Ἀγαμέμνονα,
 νά, φτάσαμε, στὸ κάλεσμά σου πρόσθυμες. 635
 Ἰφιγένεια. Ἐγὼ θέλω, πατέρα μου, τὰ στήθη σου
 νὰ τὰ σφιχταγκαλιάσω, πού τόσον καιρὸ
 ποθῶ γιὰ νά σε ἰδῶ καὶ μὴ θυμώσης μου.
 Ἀγαμέμνων. Ἐλα, κόρη μου· πάντα μ' ἀγαπᾶς ἐσὺ
 πλειότερο ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά πού γέννησα. 640
 Ἰφιγένεια. Πατέρα μου ἀκριβέ, πὼς σ' εἶδα μὲ χαρὰ!
 Ἀγαμέμνων. Ὅμοια κἔσένα, κόρη μου, ὁ πατέρας σου.
 Ἰφιγένεια. Καλὰ ἔκανες καὶ μ' ἔφερες κοντὰ σ' ἐσέ.
 Ἀγαμέμνων. Δὲν ξέρω τοῦτο, κόρη μου, πὼς νὰ τὸ πῶ.
 Ἰφιγένεια. Μὲ χαρὰ μ' εἶδες, μὰ θωρεῖς με ἀνήσυχος! 645
 Ἀγαμέμνων. Πολλὴν ἔγνοια ἔχει ὁ βασιλεὺς κι ὁ στρατηγός.
 Ἰφιγένεια. Δίκός μου γίνε τώρα, καὶ μὴ σκέπτεσαι.
 Ἀγαμέμνων. Μὰ εἶμαι δικός σου ἀκέρσιος τώρα, κόρη μου.
 Ἰφιγένεια. Γιὰ ἰλάρωνε τὸ φρύδι καὶ τὸ μάτι σου.
 Ἀγαμέμνων. Νά, χαίρομαι ὅσο χαίρομαι θωρώντας σε,

- Ἰφιγένεια.** Κέπειτα χύνεις δάκρυ' ἀπὸ τὰ μάτια σου; 650
Αγαμέμνων. Γιατί θὰ χωριστοῦμε γιὰ πολὺν καιρὸ.
Ἰφιγένεια. Δὲ νοιώθω αὐτὸ ποὺ λές, καλὲ πατέρα μου.
Αγαμέμνων. Τὰ φρόνιμά σου λόγια πλειότερο μὲ καίν.
Ἰφιγένεια. Ἄν θὰ σ' εὐχαριστήσω, ἀνόητα νὰ σου πῶ.
Αγαμέμνων. Ἄχ· νὰ σωπάσω δὲ μπορῶ. Σ' εὐχαριστῶ. 655
Ἰφιγένεια. Μεῖνε, πατέρα, σπίτι μὲ τὰ τέκνα σου.
Αγαμέμνων. Θέλω, μὰ δὲ μπορῶ, γι' αὐτὸ πικραίνομαι.
Ἰφιγένεια. Τὰ ὄπλα καὶ τοῦ Μενέλαου τὰ κακὰ ἄς χαθοῦν.
Αγαμέμνων. Ἄλλους θὰ σβήσουν πρώτ', ἀφοῦ ἔκαψαν ἑμέ.
Ἰφιγένεια. Πολὺν καιρὸ μὲς στὴν Αὔλιδα κάθισες. 660
Αγαμέμνων. Κι ἀκόμα δὲ μπορῶ νὰ στείλω τὸ στρατό.
Ἰφιγένεια. Καὶ ποῦ εἶναι ὁ τόπος τῶν Φρυγῶν, πατέρα μου;
Αγαμέμνων. Ἐκεῖ ποῦ ὁ Πάρης νὰ μὴ βρίσκονταν ποτέ.
Ἰφιγένεια. Πατέρα, θὰ μ' ἀφήσης καὶ θὰ πᾶς μακριά;
Αγαμέμνων. Κεσὺ τὸ ἴδιο, κόρη μου, καθὼς κὲγώ. 665
Ἰφιγένεια. Ἄς ταίριαξε ἄχ, κὲμὲ κοντὰ σου νᾶπαιρονες.
Αγαμέμνων. Ταξίδι ἔχεις κὲσὺ, ποῦ θὰ θυμᾶσαι με.
Ἰφιγένεια. Θὰ πάγω μοναχὴ μου ἢ μὲ τὴ μάνα μου;
Αγαμέμνων. Μοναχὴ, καταμόναχη, δίχως γονεῖς.
Ἰφιγένεια. Πατέρα, σ' ἄλλα σπίτια δέ με στέλλεις πλιά;
Αγαμέμνων. Φτάνει· δὲν πρέπει τέτοια οἱ κόρες νὰ ρωτοῦν. 670
Ἰφιγένεια. Γοργὰ ἀπ' τὴν Τροία νὰ μας ἔρθης νικητής.
Αγαμέμνων. Πρέπει κάποια θυσιᾶ πρώτα νὰ κάνω ἐδῶ.
Ἰφιγένεια. Μὰ τάγιο προᾶμ' αὐτὸ θέλω κὲγὼ νὰ ἰδῶ.
Αγαμέμνων. Θὰ ἰδῆς· γιατί θὰ στέκης στὸ βωμὸ κοντὰ. 675
Ἰφιγένεια. Τριγύρω στὸ βωμὸ θὰ στήσωμε χορὸ;
Αγαμέμνων. Καλότυχῆ μου, σὰ δὲν ἔξερεις τίποτε.
 Πήγαινε μέσα νὰ σε ἰδοῦν οἱ κορασίδες·
 πικρὸ φίλημα δός μου καὶ τὸ χέρι σου,
 γιατί θὰ εἶσαι μακριά μου γιὰ πολὺν καιρὸν. 680
 Ὡ μάγουλα καὶ στήθη καὶ ξανθὰ μαλλιά,
 ἢ Τροία κῆ Ἑλένη τί πληγὴ μᾶς ἀνοιξαν!
 Παύω τὰ λόγια· γιατί μόλις σ' ἐγγίξα
 τρέχουν τὰ δάκρυα τῶν ματιῶν μου ἀκράτητα.
 Πήγαινε μέσα.— Μὰ κὲσὺ συμπάθα με, 685
 κόρη τῆς Λήδας, ἂν ἐψυχοπόνεσα,
 ποῦ τ' Ἀχιλλεῖα θὰ δώσω ἐγὼ τὴν κόρη μου.
 Κεῖν' ἢ παντρεῖα καλότυχῆ, μὰ τοὺς γονεῖς
 τσιμπάει μὲς στὴν καρδιά, σὰ δίνῃ τὰ παιδιὰ
 σ' ἄλλα σπίτια ὁ πατέρας ποῦ παιδεύτηκε. 690
 (*Ακολουθεῖ συνέχεια.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Μ. ΣΑΡΡΟΣ

ΟΜΟΡΦΙΑ * * *

Μιλούσαμε γιὰ τὸ Χάινε, τὸν ἀμίμητο ἐκεῖνο Χάινε, τὸν τόσο λεπτὸ, τὸν τόσο ξυπνὸ, τὸν τόσο ὥρες-ὥρες μὲ τὸ παραπάνω ἐπίτηδες ἀπλό, μὲ τὰ ὑπονοούμενά του τὰ κερανοβόλα καὶ μὲ τὶς εἰρωνεῖες του τὶς σφυριχτές. Καὶ θυμήθηκα μὲ πόση κακεντρέχεια ἀναφέρει τὸ ἐπεισόδιο ἐκεῖνο τῆς Στάελ, ποῦ λὲν πὼς ὅρμησε στὸ λουτρό δ' Ἰουλιανὸς τὸν Ναπολέοντα θεόγυμνος δὲν ἤθελε βέβαια νὰ τὴν ὑποδεχτεῖ κ' ἐκεῖνη ἀπάντησε: «ἀδιάφορο, ἢ μεγαλοφυΐα δὲν ἔχει γένος!»

Κ' ἕνας μας, ὁ πὺρ ἠλικιωμένος ὁ πὺρ φρόνιμος καὶ μπορῶ νὰ πῶ μὲ πεποιθήση, ὁ πὺρ ἠθικὸς ἀπ' ὄλους μας, κοινόντας μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι του καὶ σὰ νὰ μιλοῦσε μόνος του εἶπε: «Πολλὰ πράγματα δὲν ἔχουν γένος! Μπορεῖ ἢ Στάελ, νᾶχει δίκιο κ' ἢ μεγαλοφυΐα νὰ μὴν ἔχει γένος.» Κ' ὕστερα, πὺρ σιγά, πὺρ χαμηλά, σὰν οἱ συλλαβὲς νᾶβγαίνουν μιά-μιά βαθεῖα ἀπ' τὸ λάρυγγά του πρόσθεσε:

«Κ' ἢ ὁμορφιά δὲν ἔχει γένος!»

Ὅλοι κοιταχτήκαμε παραξενεμένοι. Ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ προσέξει, σὰν νὰ μιλοῦσε μέσα σὲ ὄνειρο, ἐξακολούθησε: «Δὲν ταπεινώθηκα! Δὲν κυλλίστηκα στὸ βόρβορο. Μὰ μπορῶ νὰ παινερτῶ πὼς εἶχα πάντα σιδερένια θέληση. Μὰ βασανίστηκα, βασανίστηκα...»

Ὅταν ἤμουνα παιδί, εἶχαμε στὸ σπῆτι ἕνα δάσκαλο, ποῦ ἔπαιζε καὶ φλάουτο. Εἶχαμε κ' ἕνα σκυλάκι ποῦ ἔμνησκε ἀδιάφορο διὰ τὸ δάσκαλός μου ἔπαιζε τὸ φλάουτό του. Μὰ σὲ δυὸ τρεῖς νότες ἀψηλές, τὸ σκυλάκι ὀρθόνουνταν στὰ πσιονά του πόδια ἔγεργε τὸ κεφαλάκι του ἕνα πλάι κ' ἔσεργε ἕνα μακρὸν-μακρὸν παραπονώρικο οὐρλιασμα!...

» Ἀπαράλλαχτα κ' ἢ ὁμορφιά ἔχει καὶ νότες, ἀψηλές ἢ βαθιές ἀδιάφορο, ποῦ μαστιγόνουν τὸ σαρκί μας καὶ τὸ κάμουν ἀνάστατο νὰ μπήγει τὸ πὺρ μακρὸ, τὸ πὺρ παραπονώρικο, κ' ὅμως τὸ πὺρ γόνιμο οὐρλιασμα τῆς ζωῆς!... Ἡ ὁμορφιά ποῦ ἔχει αὐτὲς τὲς νότες δὲν ἔχει γένος!...

» Δὲ θυμᾶμαι τί συνθήκες ἔνωσαν μιά μέρα τὴν ἀνδρα μᾶς σ' ἕνα μακρὸ, ἀτέλειστο φίλι... θυμᾶμαι μονάχα πὼς ἠφωτιὰ ποῦ ἀναψε στὴν καρδιά μου καὶ σαλαμίντρα ἀκόμα θὰ τὴν ἔλιωνε, μὰ ποῦ οἱ φλόγες τῆς δὲν ἔφτασαν νὰ ξεγαλίσουν στὸ πνεῦμα μου ἐκεῖνο ποῦ ἀπ' τὴν ἀρχή, τὸ θεώρησα ὡς ἀνήθηκο!

» Καὶ νὰ μὴ μοῦ πῆτε πὼς τάχα τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο τὸ παράξενο ἦταν δυνατὴ φίλια, πόθος καὶ ὁρμὴ ψυχῆς, ποῦ ἤβρε τὴν ἀδελφὴ τῆς ψυχῆς!...

» Μαρούλια!!! Ναι ἦταν ὁρμὴ, μὰ ὀρθὰ κορτὰ ὁρμὴ τῆς σάρκας: Πόθος μὰ πόθος ἀπόλαψης κ' ἠδονῆς ἀνήθικος ὅσο θέλετε μὰ ἀληθινός!
 » Τὸν ξερίζωσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου πρὶ νὰ μὲ ταπεινώσει, πρὶ νὰ μὲ κυλλήσει στὸ βόρβορο! μὰ βασανίστηκα... βασανίστηκα!...

Ὅλοι κοιταχτήκαμε παραξενεμένοι. Δὲν καταλαβαίναμε τί γενότανε μέσα στὸ μυαλό τοῦ φίλου μας. Ἀπὸ τότε τὸν μελέτησα πὺρ βαθιά. Γερός, καλοκαμωμένος ὁμορφος, παλικαρὸς δὲν ἔδειχνε κανένα σημάδι νευρασθένειας, ἐκφυλισμοῦ, ἢ ἀνισοροπίας.

Κι ὁ Σωκράτης δὲν ἦταν ἀνισοροπος, κ' ἄς πᾶν νὰ λέν! Κι ὅμως φαίνεται πὼς κ' ἐκεῖνος δόξαζε πὼς ἢ πανώρια ὁμορφιά δὲν ἔχει γένος!

Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

Ο ΠΙΣΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑΣ

I

Κι ἂν ζητοῦσες μετὴν τέχνη τῆς ψευτιάς γιὰ νὰ πλανήῃς τὴν καρδιά μου πάλι ὦ πάλι δὲ θὰ χρειάζοταν, ὅσο στὰ μάτια σου ἡ πλάνη βασιλεύει μετῆς ἀγνότητος τὴν ἔκφραση.

Κι ἂν ζητοῦσες τὴν ἀπιστία τῆς καρδιάς σου μετὰ λόγια νὰ σώσης, καὶ τὴν ἀδιαφορία σου μετὰ πράξεις ἂν ζητοῦσες γιὰ νὰ κρύψῃς, πάλι, ὦ πάλι τί θὰ χρειάζοταν, ἀφοῦ καὶ πιστες, καὶ ἐνδιαφέρον, εἰχνεῖ τὸ πλέον ἄπιστο καὶ ἀδιάφορό σου βλέμμα.—

Ἄπ' ὅσα ἡ ψυχὴ σου ἔχει στερηθεῖ, στολίδια ὄρατα—πὺν εἰχως αὐτὰ καμμεῖν ἀξία ἢ ζωὴ δὲν ἔχει, τὰ μάτια σου λαμπρὰ τὰ στολίζου, τόσο λαμπρὰ, πὺν ἀπορεῖ κανεὶς ποτὲ τοῦ ἂν τᾶδε.

Ὡ! γιὰτι ἀφοῦ τοῦ ἔρωτα τὸ πάθος γεννοῦνε, νὰν ἄγνωστος ὁ ἔρωτας γιὰτι, ὁ ἔρωτας πὺν μόνο μετὶς λεπτεῖς ψυχεῦλες ἔχει γνωριμία πὺς μου, μετὶς ποῖο τρόπο θὰ γενεῖς ἀληθινὴ μ' ἀγαπῆ γιομάτη. Μὲ τὴν ἀσκημιὰ ἢ μετὴν περιφρόνηση ἐκείνων πὺν σ' ἀγαποῦνε;

Δέχομαι τὸ πιὸ κακὸ πρᾶγμα νὰ κάνω—νὰ ἐνσαρκωθῶ τὴν εἰρωνεία καὶ τὴν περιφρόνηση πὺν δὲ γνώρισα ποτὲ μου—μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σάλλῶξω. Δέχομαι τὴν καρδιά μου νὰ γυμνώσω, ἀπ' τὴν πλεον ὄραϊαν ἔρωστυα, τὸν ἔρωτα, καὶ νὰ πεθάνω δέχομαι ἂν εἶνε μ' αὐτὸ νὰ στολιοτῆς μετὴν ἀγάπη, πὺν δίχως αὐτὴ τόσο κακίωνεις, καὶ τόσοις κανεὶς δύστυχους μὰ καὶ κακοῦς.

II

Τώρα πιά δὲ εὐὰ σκέπτομαι πὺς νὰ φανῶ στὰ μάτια σου φαντακτερός—ἀχ! τί ὄραϊα ἢ συγκίνηση ἄμα νομίζεις πὺς προσέξαν οἱ ἄλλοι σὲ φαντασίες σου—τώρα πιά δὲ εὐὰ πειράζομαι ἀπ' ὅτι σὲ πλησιάζει οὔτε θὰ περιφρονῶ γιὰ σένα τὰ πάντα.

Ξέρω πὺς θ' ἀρχίσω νὰ μὴ μιλῶ νὰ μὴ σκέπτομαι τίποτε καὶ ξέρω πὺς μετὸς στεναγμὸς θὰ φιάχνω τὰ δάκρυα τὸ μόνο παιχνίδι πὺς ὁ πόνος γιὰ διασκέδαση του.

Τώρα ὦ τώρα δὲ εὐὰ σκέπτομαι τίς ὥρες καὶ τίς μέρες, τ' ἀργὸ ἢ τὸ γοργὸ τοῦ βήματός σου, τὰ χεῖλη σου καὶ τὸ στόλισμά τους τὴν ὁμιλία, οὔτε τὴν ἀληθινότερη ἀπ' ὅλες τίς δόξες γιὰτι τὴν ἐφίαξα μόνος μου καὶ δὲν τὴν ξέρει κανεὶς.

III

Θαρρῶ πὺς δὲ σὲ φίλησα ποτὲ γιὰ τοῦτο πάντα συλλογοῦμαι τὸ φιλή σου.

Ὡ! καὶ δταν σὲ φιλῶ λυποῦμαι γιὰτι νομίζω πὺς σὲ ἀσκημίζω.

Ἄμα γονατίζω καὶ τυλίξω μετὰ χεῖρα μου, τὴ χερσὴ βάση τοῦ κορμοῦ σου, θαρρῶ πὺς εἶν' ἐγὼ ὑπάρχομε στὴ ζωὴ.

Βουβὰ κ' ὑπερήφανη πάντα στέκε· λέει τόσα ἢ σάρκα σου, πὺν δταν μιλήσεις ντροπαλά, μοιάζουν τὰ λόγια σου, μὰ λόγια ἐνὸς ἀνοήτου, γιὰ ἓνα ἔργο τέχνης.

Ὡ! γαί, γαί, πιστεπὲ με, πὺς μονάχα ὁ θανασμός ποῦχει τὴ δύναμη, τὸν ἔρωτα νὰ γονατίζῃ με ὑπερηφάνεια, τὸν ἔρωτα πὺν τὴ σάρκα βλέπει ἀθάνατη, μετὶς πὺς νὰ προσκυνῶ μ' εὐλάβεια μπρὸς σου. Σήκωσε τὸ κεφάλι σου καὶ ἴδες τὰ φλογερὰ δάκρυά μου, πὺν πέφτουν στὴν ἀναίσθητη σάρκα σου, εἰς τὰ φλογερὰ βλέμματά μου πὺν μετὰ τὰ δάκρυα ζητοῦν τὰ τυφλωθῶν γιὰτι εἰν μποροῦν νὰ σὲ χορτάσουν, καὶ πιστεπὲ πὺς εἰν ἔχεις μπρὸς σου ἓνα εὐφρασμένο φιλήδοτο τῆς σάρκας.

N. ΒΕΛΜΟΣ

Η ΖΑΡΓΑΝΑ

Φιδόστομη, μονάγκαθη, χυτὴ γλυκοματοῦσα,
ἀσπρογαλιαζισήμωτη, πιὸ σκοῦρη ἀπὰ στὴν πλάτη,
ἀτλαζωτὴ, καμαρωτὴ καὶ μουρωτὴ, λουσατὴ,
τινάχτρα, σβέλιτη, λιγερὴ λαφροῖα γοργοδομούσα,

τῆς ὄψης λάγνα ἐρώστρια, μικροφαροπλανούσα,
προϊνῶστομη λιμάρα ἀπὺν πάντα, ποτὲ χορτάτη
κι ἀπ' τὰεράκι δπὺν φιλᾶ τὴ ὄψη πιὸ φευγάτη,
γλυσταίει ἢ ζαργάνα ἢ πλαστικὴ, κυματοκυματοῦσα.

Κι ὄντας τὴ βόλτα στοχαστεῖ μετὰ ἀσπρόψαρο ἢ καρίδα
γυμνή, τὸ ἀροποπιλίσιμα μυριότεχνη ἀρχινᾶ
πὺν ἄβολο τέξα τοῦ ψαροῦ τὰ χεῖλια τῆς τοιροπάρει.

Μὰ ὄντας πιαστεῖ πρὸν χωριστὴ τὴ μυριστεῖ ἢ σαγαρίδα,
ζαργάνες μᾶνις προβοδοῦν τὴ σκλάβια διπλαῖνᾶ
κι ὡς ξενερίσει, ἢ συνοδιά ἀπ' τὴ βάρκα ἀργᾶ ἀλαργάροι.

ΑΠ. ΜΑΜΜΕΛΗΣ

CHARLES BAUDELAIRE

Ἀπὸ τοὺς βάλτους πὸ ἀψηλὰ καὶ πὸ ἀψηλὰ ἀπ' τοὺς κάμπους,
ἀπὸ τὰ δάση, τὰ βουνά, τὶς Θάλασσες, τὰ γνέφη,
πέρα ἀπ' τὸν Ἥλιο τὸν λαμπρὸ καὶ πέρα ἀπ' τὸν αἰθέρα
καὶ πίσω ἀπὸ τὰ πέρατα τὰ κρότατα τῶν ἡστρον.

Ἡνέρα μου! ἔλαφροκίνητα συχνοπερνοδιαβαίνεις
καὶ σὰν καλὸς κολυμβητὴς πὸ εὐραίνεται στὸ κῆμα
φαιδρὰ ἀβλακῶνεις τὴ βαθεῖα τὴν ἀπεραντοσύνη
μὲ κάποια ἀνέκφραστη ἡδονή, γεροῖ, παλλικαρίσια.

Μακρονὰ ἀπὸ τὰ ρωσοτιάρικα πέτα μισματά μας.
Πέτα, πᾶνε νὰ ξαγνιοτῆς στὸ ὑπέροτατο τὰ γέρι
κι ὡσὰν ἄγνὸ καὶ θεϊκὸ ποτήρι τὸ φῶς ροῦφα
πὸ πηλυμερῶ στὴν ἀπειρη τὴν ἔκταση καθάρου.

Πίσω ἀπ' τὶς σιναχόριες μας, τὶς ἀφιαχτές μας πίκρες,
ὅπου βαρεῖα πλακῶνουνε τὴ σκοτεινὴ ὑπαρξή μας,
χερὰ του! ἐκεῖνος πὸ μπορεῖ, μὲ μιὰ γεροῖ φτεροῦγα,
νὰ πεταχτῆ σὶς φωτεινὲς καὶ μερωμένες χῶρες.

Ἄσπιδον, σὰν κορυδαλοὶ οἱ σκέψεις του μποροῦνε
πρωῖ-πρωῖ στοὺς οὐρανοὺς λέφτερα νὰ πετάξουν.

Ἄσπιδος ἀπάνον ἀπ' τὴ ζωὴ, πλαγιέται κι ἀπεικάζει
τῶ λουλονδιῶνε τὴ λαλιὰ καὶ τῶν βουβῶν πρᾶμάτων.

J. MORÉAS

Κάτου ἀπ' τὰ πλούσια σας μαλλιά, μικρὲς καλὲς Νεράιδες
τὸν ὕπνο μου γλυκάνετε μὲ τᾶσματα σας μόνα,
κάτου ἀπ' τὰ ξέπλεχα μαλλιά, μικρὲς καλὲς Νεράιδες,
στοῦ θέλητρου καὶ τῶν μαγιῶν τὸ μυστικὸ δρυμῶνα.

Μὲς τὸ δρυμῶνα τοῦ ὄνειρου πὸ μάγια λειτουργοῦνε,
Στοιχειά, πονόψυχα Στοιχειά, στοῦ ὕπνου τὴ γλυκάδα,
ραβδί χρυσὸ μοῦ δώκατε, ῥογάδες πὸ κρατοῦνε,
ραβδί χρυσὸ, ἀλλοίμονο! στοῦ ὕπνου τὴ γλυκάδα.

Κι ἂν ἀπὸ τότες ἔμαθα πὸς εἶναι ψέμα, ἀπάτη,
τὰ στοιχωμένα τὰ ραβδιά καὶ τὸ ἄσμα τοῦ δρυμῶνα,
βουρκώνεται μου σὰν παιδί μὲ δάκρυα τὸ μάτι
καὶ θάθελα νὰ κοιμηθῶ καὶ πάλι στὸ δρυμῶνα.
Τὶ τάχα ἂν ξέρω πὸς ἀντὰ ψέμματα εἶναι κι ἀπάτη.

ΝΙΚΟΣ ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

ΟΙ ΔΥΝΑΤΟΙ Κ' Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥΣ (Τέλος)

Κι ὁλοένα λιγότευαν οἱ ἄνδρες
πὸν δούλευαν γιὰ θροφή. Οἱ περισ-
σώτεροι ἀποτραβιοῦνταν καὶ γί-
νονταν φροτροὶ ἢ ὑπερέτες. Κι ὅ-
σοι ἔμνησαν στὴν παραγωγικὴ δουλειὰ
δούλευαν ὁλοένα περισσότερο.

«Ἐρῳιαζε σὰν ὁ καθένας νὰ πολεμοῦ-
σε πὸς νὰ μὴ δουλεῖ καὶ νὰ βροῖσκη
ἄλλους νὰ δουλεύουνε γι' αὐτόν. Ὁ Λο-
ξομάτης εἶταν ἀπ' τοὺς πρώτους πὸν
τὸ κατάφερε ἔτσι δά. Πρῶτος ἔκανε
ρακὺ ἀπὸ κολομπόκι, καὶ ἀπὸ τότε δὲν
ἔκανε πῆθ ἄλλη δουλειὰ:—συνεινοσθη-
κε μυστικὰ μὲ τὸ Σκυλοδόνη, τὸν
Προισκοκοίλη καὶ τοὺς ἄλλους ἔρχον-
τες, καὶ σὺ φώνησε αὐτὸς μόνο νῶχη
τὸ δικαίωμα νὰ κἀνη ρακί. Ὁ ἴδιος
του, ὅμως, δὲ δούλευε—εἶχε ἄλλους πὸν
τοῦκταν τὸ ρακί καὶ τοὺς πλῆρωνε χρῆ-
μα. Τὸ ρακί τὸ πουλοῦσε κι ἀκριβὰ κι
μπόλικα—γιατὶ ὅλοι μας τὸ συνηθίσαμε.

«Ὁ Προισκοκοίλης κι ὁ Μισόπλευ-
ρος εἶταν μὲ τὸ μέρος τοῦ Σκυλοδόνη
ὅταν πῆρε δευτέρη καὶ τρίτη γυναῖκα.
Ὁ Σκυλοδόνης, ἔλεγε, εἶχε διαφορὰ
ἀπ' τοὺς ἄλλους. Τὸν περνοῦσε μόνο ὁ
Θεὸς, πὸν τὸν ἐφύλαγε στὸ ἱερό του
σπήτι ὁ Προισκοκοίλης. Ἔτσι ἔλεγε κι
ὁ Σκυλοδόνης—καὶ ζητοῦσε νὰ μάθη
ποιοὶ εἶταν ἐκεῖνοι γὰ μορμολοῖζον
γιὰ πόσες γυναῖκες πῆρε αὐτός.

«Ὁ Σκυλοδόνης ἔβαλε καὶ τοῦφτια-
σαν μιὰ βάρκα, ὅπου ἔβαλε πολλοὺς
μισθωτοὺς νὰ τραβοῦν κουπί καὶ νὰ τὸν
σιρριανίζον—αὐτὴ τανε ἡ δουλειὰ τους.

«Ἀργότερα ὁ Σκυλοδόνης ἔκαμε καὶ
τὸν Τιγρομοῖρη ἀρχηγὸ πάνω σ' ὅλους
τοὺς φρουροὺς—σὰ νὰ λέμε δεξί του
χέρι, κι ὅποιον τοῦ κάθονταν στὸ στο-
μάχι ἔβαλε τὸν Τιγρομοῖρη καὶ τὸν ξε-
πάστρευε.

«Ὁ Τιγρομοῖρης, πάλι, ἔκανε ἄλλον
δεξί του χέρι, καὶ τοῦδνε φιαταγὴ νὰ
σκοτόνη ὅποιον ἀποφάσιζε.

«Τὸ περιεργό, ὅμως, εἶταν αὐτό:
Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, ἐκεῖνοι π' ἀ-
πομείνανε στὴ δουλειὰ, μ' ὅλο πὸν ἀ-

φανίζομαστε στὸν κόπο, δουλεύοντας
ἀκατ πανοτα κι ὀλημερίς, τόσο λιγώ-
τερο ἀπολαβαίναμε.

—«Καλά, καὶ τὰ γίδια, τὸ στᾶρι, τὰ
λάπατα κι ὁ ψαροπαγίδες τί γινότα-
νε;» ρώτησε ὁ Σκοτεινόφοβος ἀφῶ
δουλεύατε δὲν ἔπρεπε νᾶχετε περισσότερη
θροφή;»

«Ναί,» εἶπε ὁ Μακρογένης. «Τρεῖς νο-
μάτοι μὲ τὴν ψαροπαγίδα πιάνανε περ-
σότερα ψάρια ἀπ' ὅσα ἔπιανε ὀλόκλη-
ρη ἡ φυλὴ πρίν. Δὲ σᾶς εἶπα, ὅμως-
τι δὲν εἶμαστε καλά; Νέ, ἔτσι: ὅσο
περσότερη θροφή βγάξαμε τόσο λιγώ-
τερο τρώγαμε.»

—«Καλά,» ἔκανε ὁ Κιτρινοκέφαλος,
«δὲν τὸ καταλαβαίνατε, ὅτι τὰ πουλού-
για τῶν ἀκαμάτηδων τρώγανε ὅλη τὴ
θροφή;»

Ὁ Μακρογένης κοίτησε τὸ κεφάλι
του ληπητερά: «τὰ σκυλιὰ τοῦ Σκυ-
λοδόνη,» εἶπε, «εἶχανε τὰ διντια
τους γεμάτα ἀπὸ κρέας, κ' οἱ στρα-
τιῶτες τοὺς κολοκοπούσανε μέσα στὸ
λαρδί, ἐνῶ παιδάκια σουριὰ κοιμότανε
κλᾶμενα ἀπ' τὴν πείνα.»

Ὁ Λαγοπόδαρος κεντρίστηκε στ' ἄ-
κουσμα τῆς πείνας, ἔκοψε ἕνα κομμάτι
σρκουδοκρίας καὶ τῶψησε πάνω στὰ
κάρβουνα—ἔπειτα τῶφαγε χτυποχειλιτὰ,
ἐνῶ ὁ Μακρογένης ἔξακολουθοῦσε τὴν
ἀφίγησ' του:

—«Ὅταν παραπονοῖμαστε, σηκό-
νονταν ὁ Προισκοκοίλης, καὶ μὲ τὴ
φρονὴ τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἔλεγε, ἔκραζε:
«Ὁ Θεὸς ὤρισε οἱ σοφοὶ καὶ ἱκανοὶ νὰ
κατέχουν τὴ γῆ καὶ τὰ γίδια, καὶ τὲς
ψαροπαγίδες, καὶ τὸ πιετό: Χωρὶς αὐ-
τοὺς, τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς ἱκανοὺς
θὰ εἶμαστε πάντα ζῶα ἴλοι μας, ὅπως
τὸν καιρὸ πὸν φωλιάζαμε στὰ δένδρα.»

«Καὶ ξεφύτρωσε κι ἕνας τραγουδι-
στῆς τοῦ Βασιλιᾶ—αὐτὴ τανε ἡ δουλειὰ
του: νὰ λέγη τραγοῦτῆ γιὰ τὸ βασιλιᾶ.
Τὸν δνόμισαν Κορῖο—γιατὶ τανε κοῖν-
τουρος, μικρομοῖρης κι ἀκαμάτης.
Ἄραζε τὸ πὸν καλόχημα κόκκαλα, τὰ

λά τουναντίον: νάπαμ Μπρός, σάν ἀληθι-
νά Δυνατοί. Δυνατοί είναι μόνον όσοι ξε-
ρουν νάβαι μονιασμένοι—καί ἄνοι Ψαρο-
φάγοι ἐνώνονταν μέ τους Κρεατοφάγους
δέ θάχαμε πιά πόλεμο, κι οὔτε φρουρούς
καί στρατό. Κι ὅταν ὅλοι μας ἐδουλεύα-
με θάχαμε τόση τροφή ὥστε δέ θάτανε
ἀνάγκη νά δουλεύη ὁ καθείς μας περισ-
σότερο ἀπό δυό ὄρες τή μέρας.

«Τότε ὁ Κοριὸς ξανάπε τὸ τραγοῦδι
του, πούλεγε γιά τήν τεμπελιά τοῦ
Πλατσομύτη. Εἶπε καί τὸ τραγοῦδι τῆς
μέλισσας—ἕνα παράξενο τραγοῦδι πού
ὅλους μας μᾶς ξετρέλλανε.

“Ἐνα μπουλουκι μελίσινα—ἔλεγε—
εἶτανε μιά φορά, κι ἕνας κηφήνας ἦρθε
στήν Κηφήνη τους καί οὐς ἐκλεψε τὸ
μέλι ὅλο. Ὁ Κηφήνας τί τὰ ὠρμήνευε
τὰ μελίσινα: νά μή δουλεύουν, γιατί
δέν εἶτανε ἀνάγκη. Νά πιάσουν, μάλι-
στα, φιλία καί μέ τές ἀρχοῦδες—ἔλεγε
—πού δέν ἐκλεφταν τὸ μέλι...

“Καί τὰ λόγια τοῦ Κοριου εἶτανε
ἀλληγορικά, κι ὅσοι τᾶκουγαν καταλό-
βαιναν, ὅτι τὸ μπουλουκι τὰ μελίσινα
εἶτανε ἡ Φυλή μας· οἱ Ἀρχοῦδες—οἱ
Κρεατοφάγοι, καί ὁ ἀκαμάτης ὁ κηφή-
νας—εἶτανε ὁ Πλατσομύτης. Ἔτσι,
ὅταν τὸ τραγοῦδι τοῦ Κοριου ἔφτανε νά
πῆ τί κακό καί τί καταστροφή πάθαν
τὰ μελίσινα ἀκούγοντας τὸν Κηφήνα,
ἄρχισε ὁ λαὸς τὸ μουγκρητό. Κι ὅταν
τεχνητὰ ὁ Κοριὸς μᾶς ἐτραγοῦδησε καί
τήν εἰκόνα—πού οἱ καλές οἱ μέλισσες
ξεσηκωθήκαν καί μέ τὰ κεντριὰ τους
θανατώσαν τὸν Κηφήνα, ὅλοι μας ξε-
φρενιασμένοι καί ἄλοιοι ἔθανατώσαμε,
πετροβολώντας τὸν Πλατσομύτη, πού
μόνη του Θύμηση ἔμεινε ὕστερα ὁ σω-
ρὸς οἱ πῆτρες πού τὸν σκέπασαν. Καί
τὸ πετροβολητὸ τὸ κάναμε πῶς πολὺ
ἡμεῖς—ἐκείνοι πού δουλεύαμε ἀκατά-
πανστα κι ἀσταμάτητα πάντα, χωρὶς
ποτέ νά κερδίζουμε ἄνετη ζήση.

“Μετά τὸ θάνατο τοῦ Πλατσομύτη
ἕνας ἀκόμη βρέθηκε πού τόλμησε κι
εἶπε τὴ γνώμη του—κι αὐτὸς εἶτανε ὁ
Μαλλιαρός:

—“Ποῦ εἶναι ἡ Δύναμη τῶν Δυνα-
τῶν, πού εἶναι οἱ Δυνατοί κι ἡ Δύνα-

μή τους;», ρώτησε. “Ἐμεῖς εἶμαστε
οἱ Δυνατοί, ὅλοι μαζί, κι εἶμαστε δυ-
νατώτεροι ἄπ' τὸ Σκυλοδόνη, τὸν Τι-
γρομούρη, τὸν Τριπόδη, τὸν Γουρουν-
μούρη, κι ἄπ' ὅλους τους ἄλλους, πού
δέ δουλεύουνε σταλιά, ἀλλὰ τρῶνε πολὺ,
καί μᾶς ἀδυνατίζουν ἐμᾶς—μέ τὴ βλα-
βερὴ δύναμή τους. Ὅσοι εἶναι σκλάβοι
δέν εἶναι δυνατοί. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος
πού πρωτόβρηκε τὴν ἀρετὴ καί τὴ χρή-
ση τῆς Φωτιάς χρησιμοποίησε τὴ δύ-
ναμή του, θάμασταν σκλάβοι του—
ὅπως εἶμαστε σήμερα σκλάβοι τοῦ Μι-
κροκοίλη, πού βρήκε τὴν ἀρετὴ καί τὴ
χρήση τῆς ψαροπαγίδας, καί τῶν ἄλλων
πού πρωτόεἶδαν τὸ καλὸ καί τὴ χρήση
τῆς Γῆς, τῆς Γίδας καί τοῦ Ρακυοῦ.
Πρίν, ἀδέρφια μου, ζούσαμε στὰ δέντρα
καί κανεῖς μας δέν εἶτανε ἀσφαλής.
Ἄλλὰ τώρα δέν σκοτώνουμε ὁ ἕνας τὸν
ἄλλον. Ἐνωθήκαμε. Λοιπὸν ἄς πάψου-
με νά πολεμοῦμε καί μέ τους Κρεατο-
φάγους” Ἄς ἐνωθοῦμε καί μ' αὐτούς.
Τότε, τότε θάμαστε δυνατοί ἀληθινώ-
τερα. Καί τότε, μαζί ὅλοι, Ψαροφάγοι
καί Κρεατοφάγοι, θά βγοῦμε νά σκοτώ-
σουμε τίς τίγρες, τὰ λιοντάρια, τους
λύκους καί τ' ἀγριόσκυλα, καί θά βό-
σκουμε τὰ γίδια μας ἄφοβα σ' ὅλες
τῆς βουνοπλαγιές—πέρα—καὶ θά σπέρ-
νουμε σιτάρι καί γλυκόριζα σ' ὅλα τὰ
γόνιμα χώματα, ψηλά, σ' ὅλα τὰ βου-
νά—πέρα. Τότε θάμαστε τόσο δυνατοί,
π' ὅλα τ' ἀγριόζωα θά σκιάζονται ἐμπρός
μας. Καί τίποτε δέ θά λέγη—γιατί δέ
θά μπορῆ—νάβγη ἀγνάντια μας. Γιατί
ὁ καθείς μας θά στηρίζεται σ' ὅλους
τους ἄνθρώπους τοῦ Κόσμου—στήριγμα
τοῦ καθενός μας θάναυ ἡ δύναμη ὅλων!

“Ἔτσι ἐμίλησε ὁ Μαλλιαρός. Καί
τὸν ἐσκότωσαν, γιατί, λέγει, εἶτανε ἄ-
γριος, καί ἤθελε νά μᾶς σύρη πίσω κι
αὐτὸς στήν ἀγριοζωή τοῦ δέντρο.

“Τί περίεργο! Κάθε πού σηκώνονταν
κανεῖς ἀνάμεσά μας μέ δυνατό τὸν πό-
θο νά μᾶς πάη μπρός, ὅλοι οἱ ἀκίνητοι
τὸν ἔλεγον ἐπισθοδρομικό, καί οὔρλια-
ζαν νά τὸν σκοτώσουμε. Κ' ἡ φτωχολο-
γιά, ἀγροικη κι ἀνόητη, βοθοῦσε στὸ
πετροβολητὸ τῶν σωτήρων της. Ἔτσι

ζαβοὶ εἶμασταν ὅλοι μας—ἐξ' ἧν οἱ προ-
σκοκοίληδες κι ἀκαμάτηδες. Τους τρελ-
λοὺς τοὺς λέγαμε σοφοὺς, καί πετροβολού-
σαμε τους σοφοὺς. Ὅσοι δούλευαν πει-
νούσανε κι ὅσοι δέν ἐδούλευαν προίσκον-
ταν στὸ φαγί.

“Κ' ἡ Φυλή, βέβαια, ἔτσι ὁλοένα ἔχανε
τὴ δύναμή της. Τὰ παιδιὰ, ὅλα ἀρρω-
σιτιάκινα, κι ἀδύνατα. Κι ἄπ τὴ νηστι-
κάδα ὅλοι μας ἀδυνατίσαμε τόσο, πού
κακὲς ἀρρώστιες μᾶς ἐκτύπησαν, καί
πεθαίναμε σάν τίς μίγες. Τότε μᾶς ἐξα-
ναχτύπησαν κι οἱ Κρεατοφάγοι.

“Πρίν, ὁ Τιγρομούρης μᾶς εἶχε σύρει
πολλές φορές καί τους ἐπολεμήσαμε.
Τώρα ἦρθε κι ἡ σειρά τους. Μᾶς βρή-
κανε πολὺ ἀρρωστημένους κι ἀδύνα-
τους. Δέν ἐβαστάξαμε, μᾶς ἐνίκησαν,
καί μᾶς σκοτώσαν ὅλους—ὅλους, ἐκτὸς
μερικῆς γυναίκες—κι οὐτέ τις πήρανε
μαζί τους. Ξεφύγαμε μόνον ὁ Κοριὸς κι
ἐγώ. Ἐγὼ ξέφυγα στ' ἀγριώτατα βου-
νά, ἔγινα κυνηγός, καί δέν πείνασα πιά.
Ἐκλεψα καί μιά γυναίκα ἀπ' τους Κρεα-
τοφάγους, —μαζί της ἐφώλιασα σὲ σπη-
λιές στὰ ψηλά βουνά ἐδῶ πάνω, ὅπου
δέν ἠμπόρεσαν νά μέ βροῦν. Ἐκανα
τρεις γιούς κι ὁ καθέννας τους ἐκλεψε
ἀπὸ μιά γυναίκα. Τὰ παρακάτου τὰ ξε-
ρετε—δέν εἶστε τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν
μου;

—«Κι ὁ Κοριὸς;» ρώτησε ὁ Λαφο-
πόδαρος, «τί ἔγινε;»

«Κεῖνος πήγε μέ τους Κρεατοφάγους,
τραγουδιστὴς καί τοῦ δικοῦ τους βασι-

λιά. Τώρα πιά εἶναι γέρος, ἀλλὰ λέγει
τὰ ἴδια, τὰ παλιὰ τὰ τραγοῦδια. Τούς
προδευτικούς τους λέγει πάλι πισωδρο-
μικούς.»

Ὁ Μακρογένης ἔσκυψε ἐπάνω στὸ
κρέας τῆς ἀρχοῦδας μπροστά του καί
ροῖφηξε μέ τ' ἄδοντά του οὐλα ἕνα
καλὸ κομμάτι πάχος.

«Κάποια μέρα», συνέχισε, σπογγί-
ζοντας τὰ χέρια του πάνου του, ὅλοι οἱ
ζαβοὶ, κι οἱ παλιάνθρωποι θά λεί-
ψουν, κι ὅσοι ζοῦνε τότε θά προοδέ-
ψουν. Ἡ Δύναμη τῶν Δυνατῶν θάναυ
δική τους, καί θάναυ ἔτσι ὀρθά ἐνωμέ-
νοι, πού κανεῖς πιά δέν θά πολεμᾶ τὸν
ἄλλον. Κάστρα καί σύνορα δέ θάναυ πιά,
κι οὔτε βίγλες καί φρουροί. Κι ὅλα
τ' ἀγριώματα θά σκοτοθοῦνε. Κι ὅπως
τόπεν ὁ Μαλλιαρός, ἐλεύθερες θάναυ
ὅλες οἱ βουνοπλαγιές νά βοσκοῦν τὰ
γίδια, κι ὅλα τὰ χώματα, σ' ὅλες τῆς
κορφές, θάναυ σπαρμένα σιτάρι καί γλυ-
κόριζα. Ὅλοι, τότε, οἱ ἄνθρωποι θά
ναυ ἀδέρφια, καί κανεῖς δέ θά κυλιέται
ἀκαμάτης χαραμοφάγης.

«Κι ὅλα αὐτὰ θά γίνουν, ὅταν λεί-
ψουν ὅλοι οἱ ζαβοὶ, κι ὅταν δέν θά
μείνουν πιά τραγοῦδιανοὶ ἀκαμάτηδες
νά λένε τὸ τραγοῦδι τῆς Μέλισσας.

«Ἄλλο Μέλισσα κι ἄλλο ἄνθρωπος!»

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΣΤΑΘΗΣ

[Τὸ παραμῦθι εἶναι τοῦ Ἀμερικάνου
συγγραφέα Jack London. Ἡ μετάφραση
ἀφιερώνεται στοὺς φίλους μου Τ. Δζε-
νανῆ καί Γ. Φλωρίδη—καλοὺς ἀστούς.]

Σ. Ν. Σ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΣ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΜΠΡΑΟΥΝΙΓΚ

Στὴν ἠσυχία.

Δέν ἐέλω νά γνωρίσω πλέον τίποτα..
Μόνον τὴν ἠσυχία νά μέ σκεπάση
Ποθῶ, τόσο βαθειὰ μὲς στὰ σκοτάδια,
Ποῦ κι ὁ Θεὸς ἀκέμα νά μέ χάση....

Λ. ΧΟΝΤ

Πρωινή ζωγραφιά.

Γῆ κι οὐρανὸς καὶ θάλασσα
Σὰν μιὰ ξανθὴ παιδοῦλα
Σιγανασαίνου, καὶ γελοῦν
Τὴν ἐαρινὴν ἀγοῦλα·
Τὰ καρβάνια ἐρχόμενα
Ξαπλώνουν τὰ πανιά τους,
Σὰν χέρια τῆ θαλασσίνῃ
Ποὺ φέρνουνε χαρὰ τους.
Γεμάτη ἡ φύση πνεύματα
Εἶνε στὸ ξύπνημά της,
Καὶ τραγουδοῦνε τὰ πουλιὰ
Τὴν ἀφθαστὴ ὠμορφιά της·
Πετοῦν ἐδῶ, πετοῦν ἐκεῖ,
Στὸ δάσος, ὅπου ἀνοίγει
Τὴν ἀγκαλιά του τὸ δεχτῆ
Τῆ θάλασσα ποὺ σμίγει...
Κ' ἕνα μουτράκι χαρωπὸ
Νέα ζωὴ καὶ κάλλη—
Βλέπεις μὲς τ' ὀλοπράσινο
Φόντο τὴν ξεπροβάλλῃ.

ΓΩΛΤ ΟΥ·Ι·ΤΜΑΝ

Τραγούδια

* Ὑμῶ ἐσᾶς καὶ τὸν ἑαυτὸ μου!
Καὶ παίζουνε οἱ σκέψεις μου μ' ὅσα τριγύρω βλέπω
Καὶ σιωπηλὰ τὰ σύγνεφα ἀπὸ πάνω μου περνοῦν.
* Ἡ γῆ τὸ δρόμο της τραβάει ὀμπρός,
Κι ὁ ἥλιος καὶ τ' ἀστέρια κ' ἡ σελήνη!
Τρέχει τὸ ποταμάκι τραγουδώντας
— Ἀλήθεια δὲν μπορεῖ παρὰ τὴν ζῆ—
Ευπνοῦν τὰ δέντρα καὶ ψηλὰ ὑψώνουν τὸ κεφάλι, μὲ
τοὺς γεροῦς κορμούς μὲ φύλλα καὶ κλαδιά.
Βέβαια κάτι μὲς' στὰ δέντρα εἶ ἀὐπάρχη.
Κάποια ψυχὴ.

Θέλω νὰ φύγωμε ἀπ' τοὺς ἄλλους μακριά,
Σιγὰ, σιγὰ νὰ φύγωμε.....
* Ἐλεύθεροι θὰ εἴμαστε χωρὶς κανένα νόμο,
Σὰν δυὸ γεράκια στὸν αἴρα,
Σὰν δυὸ παράκια μὲς τῆ θάλασσα—ποὺ λευτεριά
πλειότερη ἀπὸ μᾶς δὲν ἔχουνε,
Καὶ θὰ περνήνῃ μανιασμέν' ἡ ἀνεμοζάλη, κ' ἐγὼ
θὰ τρέμω παθητικά.

Κι ὁ δροκός, πὼς ποτέμας δὲ θὰ χωριστοῦμε, θὰ μᾶς ἐνώνη
Γιὰ σένα θυσιάζω κάθε τί
* Ἄσε με νὰ χαθῶ, ἂν πρέπει,
* Ὡ ἐσὺ κ' ἐγὼ, καὶ τί μᾶς μέλλει γιὰ τοὺς ἄλλους;
* Ὁ ἕνας θὰ χαίρεται τὸν ἄλλον,
* Ὁ ἕνας θὰ νουράζῃ τὸν ἄλλον—ἂν χρειάζεται.

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΟΥΟΡΝΤΣΟΥΟΡΘ

Οἱ ἀσφόμελοι

Πλανιόμουν οὐδὲν τὰ σύννεφα, ποὺ μόνα
Γυρίζουνε βουρὰ καὶ πεδιάδες.
* Ὅταν—τί βλέπω ἔμπρός μου!—ἕνα πλήθος
* Ἀπὸ ἀσφοδέλους ὀμορφους, χρυσοῦς,
Δίπλα στὴ λίμνη κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα,
Νὰ σειοῦνται σὲ ἀέριους χορούς.

* Σὰν τᾶστρα, ποὺ ψηλὰ στὸ Γαλαξία,
Σὲ μιὰ γραμμὴ γιαλίζουνε καὶ λάμπουν,
* Ἀκλούθαγαν σὲ μιὰ γραμμὴ κ' ἐκεῖνοι
Τῆς λίμνης πέρα τὴν ὄχτιά·
Πόσες χιλιάδες εἶδα νὰ λυγιοῦνται
Χορεύοντας, μὲ μιὰ ματιά!

Τὰ κυματάκια χόρευαν κ' ἐκεῖνα
(Μὰ ποῦ τῶν ἀσφοδέλων ἡ εὐθυμία!)
* Ὁ ποιητὴς θὰ χαίρουνταν μὲ τέτοια
Φαιδρὴ, χαριτωμένη συντροφιά·
* Ἐκύτταξα κ' ἐγὼ χωρὶς νὰ νοιώθω
Ποιὰ χάρη μοῦ χανδῶσει μυστικά.

Γιατὶ οὐδὲν εἶμαι μόνος, ξαπλωμένος,
Καὶ σκέπτομαι καὶ κάποτε ρεμβάζω,
Οἱ ἀσφόμελοι σὲ λίγο ξεπροβάλλουν
Στὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου μὲ χαρά...
Καὶ νοιώθω τὴν καρδιά μου νὰ χορεύῃ
Μ' αὐτοὺς στῆς κάμαράς μου τὴν ἐρμιά!

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

* Ἡ μετάφραση τῶν ποιημάτων ποὺ δημοσιεύουμε παραπάνω εἶναι κατω-
μένη ἀπὸ τὸ Μανώλη Μαγκάκη ποὺ πέθανε στὸ 1918. Τὸ βιβλίο του βγήκε φέ-
τος ἀπὸ τοὺς φίλους του κ' ἔχει ἐξὸν ἀπὸ τίς μεταφράσεις κι ἀρκετὰ πρωτότυπα,
τοῦ φανερόνουν ἕνα αἰσθημα ἄβρο καὶ κάποια ἀπαλότητα στίχου. Γιὰ τὸ βιβλίο
του αὐτὸ καθὼς γιὰ τὴν μετάφραση τῶν συνόλων τοῦ Σαίξπηρ θὰ μιλήσουμε σὲ
πρώτην εὐκαιρία.

ΣΑΙΞΠΗΡ

Ἡ Μοῦσα μου δὲν ἔχει καμμιά σχέση με τὴν πολύτομη καὶ τὴν πλαστὴ Μοῦσα, τὴ μασκαρεμένη ψευτιά, πού ἀνακατόνει γῆ καὶ οὐρανό.

ᾠ! πῶς μπορεῖ νὰ σμίγῃ με τὸ θλιβερὸ αἶσθημα, τὸν ἥλιο με τὴ σελήνη, τὴ γῆ κι ὅτι ἔχει ὁ κόσμος ποθητό, τὴν αὐγὴ καὶ τ' Ἀπριλιάτικα λουλούδια;

Ἐγὼ δὲ θέλω ψεύτικο αἶσθημα, θεῖον ἔρωτα κι ἀληθινὸ θέλω καὶ μάτια θέλω νὰ βλέπω, χωρὶς ἀναίδεια καὶ πλάνη. Καὶ ὅπως κάθε ὄρατο πλάσμα ποθεῖ τὴν ἐφομένη του, ἔτσι καὶ τὸ στήθος μου ποθεῖ τὸ δικό σου πού με τόσο πάθος ἀγαπᾷ.

ΓΚΑΙΤΕ

Γιὰ πλοῦτο μου, ἔχω τὰ κλαριά, τὸ ταπέτο τῶν λειβαδιῶν, τὸ μοσκοβολισμένο ἀέρι πού ταράζει τὶς τριανταφυλλίες, τὴν πρασινάδα, ὦ ναι τὴν πρασινάδα ἔχω γιὰ πλοῦτο μου καὶ τὸν ἀστραφτερὸ οὐρανό.

Κι ὅμως, περισσότερο ἀπὸ τὴ γλῶση, ἀπὸ τὴν αὐρα τῶν λουλουδιῶν, ἔχω γιὰ πλοῦτο μου, τὴ φωνή σου, ὅπως καὶ γιὰ ἓνα σου βλέμμα περιφρονῶ καὶ πρασινάδα καὶ οὐρανό. ᾠ! ναι, ἡ φωνή σου εἶναι πλοῦτος μου, γλυκεῖα ἀναπνοή, καὶ τὰ πλούσια κατάρματα μαλλιά σου, ἄχ! ἡ φωνή σου εἶν' ὁ ἴθασμαρὸς μου καὶ οἱ δύο σου ἀστραφτεροὶ οὐρανοί.—

Ὅπως τὸ πουλάκι σκορπίζει στὸν ἄνεμο τὸ τραγοῦδι, ἔτσι κ' ἡ φωνή σου σκορπίζει τὸ δικό της Ναι καθὼς τὸ πουλάκι σκορπίζει τὸ τραγοῦδι τὸν στὸ κενό.

Ὅπως ὁ ἥλιος κοκκινίζει τ' ἀγριολούλουδα, ἔτσι καὶ στὸ φλογερὸ σου βλέμμα μεθ' ἀκέινος πού ξεψυχᾷ γι' αὐτό. Ναι καθὼς ὁ ἥλιος κοκκινίζει τὰ λουλούδια τῶν βουνῶν.

Χαρά, ζωὴ μου, ἔρωτα καὶ νοῦ, σὲ σένα τᾶχω ταγμένα, μὰ θέλω γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὡς δῶρο νὰ μοῦ δώσης, ἄχ! τὴ φωνή σου τὸ βλέμμα σου, καὶ... τὴν ἀναπνοή.

ΜΟΥΑΡ

Αὐτὸ πού με κάνει νὰ χύνω τὸ μυστικὸ μου δάκρυ, εἶνε ὁ ἔρωτας πού μουρμουρίζει μέσα στὸ στήθος μου.

Ἡ καρδιά μου δὲ βρίσκει ἡσυχία, οὔτε μέρα οὔτε νύχτα, γιὰτὶ μερονυχτὶς ἀκούω τὴ φωνή σου.

ᾠ! πουλί τῆς ἀγάπης, με τὸ θλιβερό σου τραγοῦδι μὴν κάνεις τὴν ψυχὴ μου φωλιά τοῦ πόνου.

Τὰ φτερά σου πού σὲ φέρανε ἄς με συμπονέσουν, κι ἄς σὲ πάρουν πάλι μακριά, μακριά μου.

B...

Δύο Μῦθοι

Ἀπὸ τὸν Κῆπο τῶν Ρόδων τοῦ Σααντῆ

Ἐνας Βασιλιάς βρέθηκε σ' ἓνα καράβι μ' ἓνα σκλάβο του μαζί— Πέρος παιδί.

Τὸ παιδί δὲν εἶχε δοκιμάσει ἄλλοτε τὰ τράβαλα, συνηθισμένα καὶ διάφορα, τοῦ πλωτοῦ. Ἐτσι, τρέμοντας σύσσωμο, ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ θρηνηῖ.

Τὶ δὲν τοῦπανε—νὰ τὸ μερώσουν. Μὰ τοῦ κάκον.

Ἐνας φιλόσοφος, πού εἶτανε στὸ καράβι κι αὐτὸς, εἶπε τοῦ βασιλιά:
«Ἄν τὸθελεν ἡ ἀφεντιά σου, θὰ τὸ μερώνα.»

—«Μεγάλῃ ἢ καλωσύνη σου, ἂν τὸκάνεις», ἀποκρίθηκεν ὁ Βασιλιάς.

Ὁ Φιλόσοφος εἶπε καὶ τῶρριξαν τὸ παιδί στὴ θάλασσα. Βύθισε κι ἐπλεξε πολλὰ φορὰς ἀγωνιώντας νὰ ξεφύγῃ τὸν πνιγμό, ὡς πού τᾶδραξαν ἀπ' τὰ μαλλιά στὰ τελευταῖα, καὶ τῶσσαν πρὸς τὸ καράβι—κοντὰ στὸ τίμῳ, ὅπου σκαρφάωσε με τὰ δύο του χέρια.

Ὅταν ἐγλύττωσεν ἀπ' τὸν πνιγμό, κάθησε σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ καραβιοῦ, ἦσυχά καὶ μερωμένα τὸ παιδί.

Ὁ Βασιλιάς εὐχαριστήθηκε καὶ ρώτησε πῶς ἔγιν' αὐτό.

Ὁ Φιλόσοφος ἀποκρίθηκε: «Δὲν εἶχε δοκιμάσει πρὶν τὸν κίνδυνον τοῦ πνιγμοῦ—γι' αὐτὸ δὲν εἶχε πόσο εἶν' ἀσφάλεια στὸ καράβι.»

Ὅμοια, ὅποιος ἔχει ἀντικρούσει ἀναποδιὰς ξέρει νὰ μετρήσῃ τὴν προκοπή. Ἄ, σεῖς, ὅσοι οἱ χορτασμένοι, πού νὰ νοιώσετε ὄρεξη γιὰ κριθαρένιο καραβέλι!

Ὅ,τι εἶναι στὰ μάτια ἑνὸς ὁμορφιά, φαίνεται ἀσκήμια σ' ἄλλους.

Οἱ νύμφες τῆς Παράδεισος γιὰ κόλαση τὸ θαρροῦν τὸ Καθατήριον Πῦρ. Ρῶτα, ὅμως, κι ὅσους μένουνε στὴν Κόλαση: ἂν δὲν εἶναι Παράδεισος τὸ Καθατήριον Πῦρ. Ἄλλο νᾶχῃς τὴν δλόσωμη κι δλάκαιρη τὴν δλοπλούμιστη ἀγάπη σου στὴν ἀγκαλιά σου, κι ἄλλο νὰ τὴν καρτερᾷς με καρφωμένα τὰ μάτια σου στὴ θύρα

* *

Εἶδα τὸ γιὸ ἑνὸς ἄρχοντα νὰ κάθεται σιμὰ στὸν τάφο τοῦ πατέρα του καὶ νὰ λογοφέρῃ με τὸ γιὸ ἑνὸς Δερβίση.

Τοῦλεγε: «Τὰ μνημεῖο τοῦ πατέρα μου ἐμένα εἶναι ἀπ' ὄριοσκάλιση πέτρα. Ἡ ἐπιγραφή του εἶν' ἀπὸ χρυσάφι—τὸ πεζοῦλι του, ἀπὸ μάρμαρο πλουμισμένο με ζουμπροῦτι. Τ' εἶναι τοῦ δικοῦ σου τὸ μνημεῖο;—ἓνα δυὸ τοῦβλα, με μιὰ χούφτα χῶμα ραντισμένο...»

Ὁ γιὸς τοῦ Δερβίση ἀποκρίθηκε: «Βάστα τὴ γλῶσσα σου! Γιὰτὶ πρὶν μπορέσῃ ὁ πατέρας σου νὰ τὸ κουνήσῃ κατ' ἀπ' τὴν ὄριοσκάλιση πέτρα, ὁ δικός μου θᾶχῃ φθάσει στὴν Παράδεισο.»

Ἐνας λόγος τοῦ Προφήτη εἶτανε: «Γιὰ τὸ φτωχὸ ὁ θάνατος εἶναι ἀνάπαυση» Ὅσο λαφρότερο τὸ φορτιό του τόσο εὐκολώτερα ταξιδεύει τὸ γαῖδοῦρι. Κι ὁ φτωχὸς ὁ Δερβίσης θὰ περάσῃ τοῦ Θανάτου τὴ θύρα ὀλιγώτερο πικραμένος. Ἐνῶ ὅποιος ζῆ εὐπορα, εὐκόλα κι ἄνετα, γι' αὐτὸ ἴσα-ἴσα, βρίσκει τὸ θάνατο τρομερό.

Κι ὅπως καὶ νᾶναι—πάντα ὁ σκλάβος πού γλυτώνει εἶναι πιὸ εὐτυχισμένος παρ' ὁ ἀφέντης πού πιάνεται αἰχμάλωτος.

ΣΤ. Ν. ΣΤΑΘΗΣ

Σ. Μ. Ὁ Σααντῆ εἶταν Πέρος ποιητὴς τοῦ 12ου αἰῶνα. Ζοῦσε ὡς Δερβίσης κι αἰχμαλωτίστηκε ἀπ' τοὺς Σταυροφόρους. Τὸν ἔσωσε ἓνας ἔμπορος, πού τοῦδωσε τὴν κόρη του γυναῖκα με μεγάλη προίκα. Ἐξῆσεν ὡς 116 χρονῶ. Τὰ ἔργα του τυπωθήκανε τὸ πρῶτο στὰ 1791, ἀράβικα καὶ πέρσικα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΨΥΧΑΡΗ

Σεβαστέ μου φίλε,

Με ξεχωριστή χαρά πήρα τὸ γραμματάκι σας καὶ τὸ δημοσίεψα ἀμέσως στὰ Β'. φύλλο τῆς Ζωῆς πού βρίσκουνταν στὸ πιεστήριο. Τὸ γράμμα σας μ' ἔδωκε τὴν εὐχαρίστηση αὐτὴ γιατί παρατήρησα πὸς πάντα προσέχετε μὲ τὴ μεγαλύτερη καλωσύνη κάθε ζωντανῆ ἐκδήλωση στὴ λογοτεχνία σας.

Ὅσο γιὰ τὶς παρατηρησούλες σας, νὰ μὸς δώσετε τὴν ἀδεια νὰ σὰς ἀπαντήσω μὲ δυὸ λόγια ξηγώντας σας καλύτερα τὸ πρόγραμμά μου.

Εἶναι φῶς φανερό ὅτι πρῶτ' ἀπ' ἔλα ἕνας ποιητὴς ἢ πεζογράφος πρέπει νὰ μεταφράζει τὴ ψυχὴ του, δηλ. τὴ ψυχὴ τῆς Ρωμοσύνης, πρὸς ὀφελὸς τῆς παγκόσμιας φιλολογίας ἕπως τὸ λέτε πολὺ σωστά. Θάταν ἀληθινὰ ἀμαρτία θανάσιμη ἔταν ἕνας δημιουργὸς πὸς ἔχει νὰ μὰς πεί καινούρια καὶ δικὰ του πράματα νὰ χάνει τὸν καιρὸ του μεταφράζοντας. Ὡστόσο αὐτὸ δὲν τυχαίνει πάντα. Πολλοὶ ἀληθινοὶ δημιουργοὶ ἔχουν στιγμὲς πὸς ἀδειάζουν ἀπ' ὅτι καλὸ καὶ νέο ἔχουν νὰ ποῦν καὶ στίς στιγμὲς αὐτὲς θάταν καλύτερο νὰ μεταφράζαν τοὺς ἀληθινοὺς δημιουργοὺς, πὸς μέσα σὲ ἄλλες χάρες ἔχουν καὶ τὸ καλὸ νὰ δοκιμάζουν τὴ γλῶσσα μας σὲ πολλὰ πράματα καὶ νὰ τὴν στρώνουν ἀγάλα-ἀγάλια στὰ πιὰ ἀψηλὰ καὶ τὰ πιὸ λεπτὰ νοήματα κ' ἔτσι νὰ ἐτοιμάζουν γιὰ

τὸ δημιουργὸ κάπια ὀλικὰ πὸς χρόνια θὰ τοῦ χρειάζονταν γιὰ νὰ τὰ μαζέψει καὶ νὰ τα ξελαγαρίσει.

Αὐτὸ μὸς φαίνεται θάφερνε κ' ἕνα ἄλλο καλὸ. Πολλοὶ πὸς ἔδειξαν δύναμη καὶ φρεσκάδα σὲ μερικὰ ἔργα δὲν θὰ ξανάλεγαν τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ πιὸ ἀνυπόφορο κάθε φορὰ νὰ τὰ λένε μὲ πολὺ χειρότερο τρόπο.

Μιά μετάφραση ἀληθινὰ δημιουργικὴ θάφερνε πολλὴ πρόοδο στὴ φιλολογία μας. Γιατὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὸς μ' ἔλα τῆς τὰ νιάτα ἢ λογοτεχνία μας ἔδωκε δείγματα ἀριστουργηματικῶν μεταφράσεων, πὸς μὰς δίνουν θάρρος γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουμε. Ὁ Χρυσομάλλης, ὁ Κογεβίνας, ὁ Γρυπάρης, ὁ Κ. Χατζόπουλος κ' ἕως κάποτε καὶ ὁ Ἑφταλιώτης στὴ μετάφραση εἶναι ἀληθινοὶ δημιουργοὶ καὶ προτιμῶ τὴ μεταφραστικὴ τους πρωτοτυπία ἀπ' ἔλα τὰ πρωτότυπα ἔργα τους.

Ἐπειτα καὶ ὁ ἴδιος δὲ λέτε πολὺ σοφὰ στὴν κριτικὴ τῆς Ἰλιάδας τοῦ Πάλλη :

Il s'est approprié l'esprit et la langue homériques. Il a voulu donner à ses contemporains l'impression que les rhapsodes pouvaient éveiller chez leur contemporains propres, et cela va quelque fois jusqu'au génie.

Δεύτερο καλὸ εἶναι πὸς ἕως μὲ τὴ μετάφραση τῶν δημιουργικῶν ἔργων θὰ ξεφεύγαμε καὶ ἀπὸ ἕνα ἄλλο

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Ο ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ

Ἀπὸ τὸ Β'. φύλλο τῆς Ζωῆς ἡ δημοσίευση τοῦ Ἀπολλώνιου γίνεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ του καὶ θὰ ἐξακολουθήσει νὰ μπαίνει μὲ τὴ σειρά.

Θὰ λείψουν πολὺ λίγα πράματα πὸς δὲ θὰ κάμουν νὰ χάσει τίποτε ἀπὸ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ του. Μόλις τελειώσει θὰ βγῆ σὲ ἰδιαίτερο βιβλίο, ἕως μὲ μίαν αἰσθητικὴ μελέτη γιὰ πρόλογο.

Η ΖΩΗ

Ἡ ἐμφάνιση τῆς Ζωῆς ἔκαμε πολλοὺς φίλους μας νὰ ἐνθουσιαστοῦν. Εἴμαστε περήφανοι βλέποντας ὅτι ὅσοι ἐνθουσιάζονται εἶναι ἐκεῖνοι πὸς ἀληθινὰ ἐχτιμοῦμε. Ἡ Ζωὴ θὰ ἐκδοθεῖ διπλὴ στὸ Δεκέμβρη, καὶ τὴν ἐρχόμενη χρονία πιστεύει νὰ μαζέψει στίς σελίδες τῆς ὅτι διαλεχτότερο ἔχει νὰ παρουσιάσει ἢ πανελλήνια λογοτεχνία, γιατί ἀπὸ τῶρα πολλοὶ ἀπ' τοὺς καλύτερους μὰς ὑποσχέθηκαν συνεργασία.

ΟΙ ΥΑΙΝΕΣ

Μόλις ἔφυγε ἀπὸ τὴ μέση τὸ λιοντάρι ξαναφάνηκαν οἱ γλωσσικὲς ὑαίνες πὸς ἀρχίνισαν νὰ τριγυροῦν τὰ νεκροκαφεῖα τῆς Γραμματικῆς γιὰ νὰ ξεθάψουν τοὺς μέσους ἀόριστους, τοὺς ὑπερσεντέλικους καὶ τὶς γενικὲς ἀπόλυτες. Ὅτι δουλιὰ γίνηκε, (τόσο μοναδικὴ καὶ γόνιμη) χαρακτηρίστηκε ὄχι μόνο γιὰ τίποτε μὰ καὶ γιὰ καταστρεπτικὴ καὶ ἀνθρώποι εἰδικοί ποῦναι τὸ καμάρι τῆς Νέας Ἑλλάδας στὴ γλωσσολογία, παρατίθησαν γιὰ νὰ θρονιάσει ἡ ἀσημότητα τοῦ γιατροῦ Ζαῖμη τὸν ἱερὸν μισθιωτισμὸν στὸ πρόσωπο τοῦ γαμπροῦ του.

Πότε λοιπὸν θὰ γλυτώσουμε γιὰ πάντα ἀπ' τοὺς βραχνάδες αὐτοὺς πὸς πνίγουν τὴ νεοελληνικὴ μὰς ἀναγέννηση;

ἄτοπο. Ἀπὸ ἐκείνους ἕως πὸς μὴ ἔχοντας νὰ σοῦ ποῦν τίποτε δικό τους πήρανε τὴν πρόφαση τοῦ ρωμαϊκοῦ στὸ ἄγρονο ἔργο τους, στενεύοντας τὴν τέχνην σὲ μιὰ ψεύτικη ἐπίδειξη ἐπιφάνειας.

Μὸς φαίνεται ὅτι ἐξηγήθηκα στὴν πρώτη παρατήρησή σας, ἕσο γιὰ τὴ δεύτερη εἶμαι σύμφωνος μαζί μας σ' ὅτι μὸς γράφετε, γιατί τὰ περισσότερα πὸς μὸς παρατηρήητε πρέπει νὰ λογοριαστοῦν πιότερο γιὰ ἀπροσεξίες, ἕπως γίνηκε καὶ μὲ τὸν ἀπόστροφο τοῦ *κ* πὸς καὶ πὸς.

Ἐνα μονάχα γένηκε μὲ κάπιο σκοπὸ. Ὁ μεταφραστὴς τοῦ Ἰσπόλυτου νόμισε ὅτι στὴν προμετωπίδα πὸς ἀραδειάζονται τὰ πρόσωπα, μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὸν ἀρχαῖο τύπο.

Αὐτὸ ἔκαμαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀληθινοὶ δημοτικιστὲς πὸς μετάφρασαν ἀπ' ἀρχαῖα, ἕπως ὁ Γρυπάρης κ. ἄ. Ἐπειτα μήπως ὁ Δελκόντ-ντελλίλ δὲν ἔκαμε καὶ τὸν τύπο ἀκόμα τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων ἐλληνικώτερο, μήπως οἱ γάλλοι σὲ δράματα δὲν μεταχειρίζονται ἀκόμα σὲ σκηνικὲς ὀδηγίες λατινικὲς λέξεις *exeunt*. κ.τ.λ. Στους τίτλους αὐτοὺς νόμισε πὸς μπορούσε νὰ φῆσει κάπιαν ἀκίνησια ἐπιγραφικὴ, ἀφοῦ σ' ἔλο τὸ καίμενο κράτησε τοὺς ἑθνομοτικὸς τύπους, ἔξὸν ἀπὸ λίγα μέρη πὸς ἕως ἔλεγα παραπίνω μποροῦν νὰ λογαριαστοῦν γι' ἀπροσεξίες.

Μὲ πολλὴν ἀγάπη κ' ἐχτίμηση

Πάντα δικός σας

Α. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ

ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ

Ἀγαπητὴ Ζωή

Θέλοντας νὰ παρακολουθῶ πάντα μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὴν καλλιτεχνικὴ μας κίνηση βρέθηκα στὴν πρώτη παράσταση τοῦ θιάσου Κυβέλης, καὶ παιζόταν ἡ «Λαίδη Οὐώρντ.» Δὲ θὰ σᾶς συστήσω βέβαια οὔτε τὴν δημοκοπικότητα ρεκλάμα, οὔτε τὶς ἀπεριόριστες ἀπαιτήσεις γιὰ τὴν «μοναδικὴ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνιση», τῆς κ. Κυβέλης. Δὲν γνωρίζω τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ διεύθυνση τοῦ θιάσου ἀπόφυγε νὰ σημειώσῃ στὰ προγράμματα τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Τί συμβαίνει ὅμως. Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι τοῦ Φροντά, κ' ἔχει τέσσερες πράξεις. Ἡ «πρωτοφανὴς ὅμως ἐτοιμότης καὶ ιδιοφντία» τῆς καλλιτεχνικῆς διεύθυνσεως, θεώρησε φρόνιμο νὰ πετάξῃ τὴ μιὰ πράξιν καὶ νὰ διασκευάσῃ ὕστερα ὅλο τὸ ἔργο μὲ μιὰ ἀθλιότατη πλοκὴ, πάντα βέβαια χίλιες φορές φρικτότερη ἀπὸ τὴν πραγματικὴ πλοκὴ τοῦ ἔργου. Δὲ θὰ ἀσχοληθῶ γιὰ τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν ἀσέβεια ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε σὺν τελευταίῳ μοποῦκι. Μ' αὐτὲς τὶς λίγες γραμμὲς θέλω νὰ συστήσω στοὺς ἀρμόδιους νὰ εἶναι περὶ συντηρητικοὶ μπρὸς στὴν ὄρεξιν τοῦ καυμένου κοινοῦ ποὺ πληρώνει ἀκριβώτατα μιὰ «κατ' ὑπόθεσιν καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυση». Ἡ κ. Κυβέλη ἔρχεται φαίνεται νὰ συνεχίσῃ τὸν περισινὸ περίγελο, ὅπως θριαμβεύσῃ ὁ ἀπαίσιος μεσαιωνισμὸς. Νὰ θησαυρίσῃ κανεὶς πουλώντας φασόλια ἴσως εἶναι λογικόν. Ἀλλὰ νὰ ἐκμεταλεῖται τὴν τέχνην γιὰ ἐμπορικοὺς σκοποὺς, οὔτε φρόνιμο εἶναι οὔτε λογικόν. Εἶναι περὶ σότερο ἐγκλημα. Ἡ ἐπίδειξιν φουστάνων ρεκλαμαρισμένων ἀνήκει στὰ προγράμματα τῶν café-chantant. Λίγη συναίσθησις. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

ΚΩΣΤΑΣ Ζ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Σ. Ζ. Τὸ γράμμα αὐτὸ τὸ πήραμε ἀμέσως μόλις ἄρχισε τὶς παραστάσεσ τῆς ἡ κ. Κυβέλης καὶ περιμέναμε νὰ τὸ διαφεύσει μὲ ἄλλα ἔργα ποὺ ἀνάγγειλε τόσο πομπώδικα. Μὲ πολλή μας ὄμως λύπη παρατηρήσαμε ὅτι ὄχι μονάχα κανένα νέο ἔργο τῆς προκοπῆς δὲν ἔπαιξε ἀλλὰ καὶ ἀπ' τὰ παλιὰ τῆς διάλεξε τὰ χειρότερα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν περίφημην «Ἄγνωστον». Μοναδικὴ ἐξαίρεσις εἶταν ἡ Ἀνθὴ τοῦ Ἀντρέγιερ Ἐξὸν ὅμως ἀπὸ τὰ χάλια τοῦ ρεπερτουάρ τῆς παρατηρήσαμε ἀκόμη κ' ἔνα ἄλλο δυσάρεστο, ὅτι ἡ Κυβέλη τὰ παλιὰ τῆς ἔργα κάθε χρόνον τὰ παίζει καὶ χειρότερα. Τί κρίμα! Φαίνεται πὺς ἡ ἀληθινὴ τέχνη ἔπαψε νὰ τὴν ἐνδιαφέρει καὶ μόνη τῆς ἔνοια εἶναι μιὰ μάταιη ἐπίδειξιν τουαλετῶν τῆς τελευταίας παρισιάνικης μόδας, γιὰ τὶς ὁποῖες κάμει καὶ τὰ ταξίδια τῆς. Σ' ἔνα μονάχα προοδεῖ, στὴ δίψα τοῦ παρᾶ. Κατηγοροῦμε πολλὰς φορές ἔνα φτωχὸ καλλιτέχνην, ὅταν παίζει ὀνάξια ἔργα ἰκανοποιώντας τὰ μακαλικά γούστα τοῦ κοινοῦ, γιὰ νὰ κερδίσει τὸ καθημερινὸ ψωμὶ του· τότες τί πρέπει νὰ ποῦμε γιὰ τὴν Κυβέλη ποὺ ἔγινε ἑκατομυριοῦχα καὶ ὅσο πᾶει χειροτερέβει; Εἶναι μοιραῖο φαίνεται κάθε ὥρατο λουλούδι ποὺ βγαίνει σὸ περιβόλι τῆς τέχνης μας νὰ τρώγεται καὶ ἀπὸ κάποιον σκουληκι καὶ σὲ κάθε ὁμορφιά ποὺ προβάλλει νᾶρχεται μὲ ἀσκήμια νὰ τὴ σκεπάζει. Ὁ Διάβολος δὲν ἐννοεῖ νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἡσυχους, γι' αὐτὸ ὅταν ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ δημιουργήσῃ τὴν Κυβέλη μὲ ἀγγελικὰ προσόντα, ἀμέσως ὁ Μεφιστοφελὴς ἔπλασε τὸ Θεοδωρίδην μ' ἐνστιχτα Σάυλων.

ΣΗΜ. Στὸ πέμπτον τυπογραφικὸν ἔγινε λάθος στὴ σελιδοποίησιν.

Ἀντὶ ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν σελίδα 133 καὶ νὰ φτάσῃ στὴ σελίδα 140 ξενάρχησε ἀπὸ τὴν σελ. 117-124.